

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΤΗΣ

Πανελλήνιος Σύλλογος
Θεματικού Φιλοτελισμού & Νεότητας

Έτος 10^ο, Νο 38. Απρίλιος-Ιούνιος 2009

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΤΗΣ

Τριμηνιαία Περιοδική Έκδοση , Έτος 10^ο, Τεύχος 38^ο, Απρίλιος-Ιούνιος 2009
Ιδιοκτήτης: ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΘΕΜΑΤΙΚΟΥ ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΜΟΥ & ΝΕΟΤΗΤΑΣ
Εκδότης-Διευθυντής: Π.Λεούσης.

Συντακτική Επιτροπή: Π.Λεούσης, Π.Καγκελάρης, Α.Ιατρίδης
Διεύθυνση: Αγίου Δημητρίου 12, 14452 Μεταμόρφωση. Τηλ. & Φαξ 210 2825134

www.thematic-philatelist.gr

Υπεύθυνος τυπογραφείου: "ΝΟΤΑ", ΑΝΤ. ΒΕΚΡΗΣ & ΣΙΑ
Διανέμεται δωρεάν στα μέλη. Ετήσια Συνδρομή € 15. Εγγραφή € 5.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Γράμμα του προέδρου	1
Δικά μας και δικά σας νέα	2
Ελληνικά εκθέματα σε ιταλική τοπική έκθεση	3
Θέατρο Σκιών	4
Αντρέι και Αρσένι Ταρκόφσκι	9
Τι θα λέγατε για ένα καλό πούρο;	10
Η ιστορία ενός διαμαντιού	13
Η μουσική στις Ολυμπιάδες (Μέρος Δ')	14
Τατουάζ σε γραμματόσημα	17
Ο βομβαρδισμός της Δρέσδης	18
Σιμόν Βίσενταλ και η συλλογή του	19
Ανοικτή Επιστολή: Τα "παράθυρα"	20
Η Αναδυομένη Αφροδίτη	24
Το "κύκνειον άσμα" μιας μηχανής εκτύπωσης γραμματοσήμων	25
Ζορζ Σιμενόν και Επιθεωρητής Μεγκρέ	26
Οι Μεγάλιθοι (συλλογή ενός πλαισίου)	28
Αχ! Αυτό το πλάνο	40
Νέες εκδόσεις Ελλάδας - Κύπρου - ΟΗΕ	41
Διεθνείς εκθέσεις	44

CONTENTS

Editorial	1
Philatelic news	2
Greek exhibits in a local Italian exhibition	3
The Shadow Theatre	4
Andrei and Arseni Tarkovsky	9
What did you say for a good cigar?	10
History of the Hellenic Philatelic Exhibitions	13
The music in Olympiads (Part IV)	14
Tattoo on stamps	17
The bombardment of Dresden	18
Simon Wiesenthal and his collection	19
"Open Letter": The "Windows"	20
The Resurgent Aphrodite	24
The "swan song" of a stamps printing machine	25
George Simenon and Inspector Maigret	26
The megaliths (One-Frame collection)	28
Examples of plans	40
New issues of Greece, Cyprus and UN	41
International Exhibitions	44

Εικόνα εξωφύλλου: Μερικά από τα γραμματόσημα που τεκμηριώνουν θεματικά το άρθρο
"Θέατρο σκιών" (σελ. 4).

THE THEMATIC PHILATELIST

Quarterly Journal. No 38, April-June 2009

Owner: THE PANHELLENIC SOCIETY OF THEMATIC PHILATELY & YOUTH

Editor-Director: Pantelis Leoussis

Editorial Committee: P. Leoussis, P. Kangelaris, A. Iatridis

Address: 12, Agiou Dimitriou Str., GR-14452 Metamorphosi, Athens

Tel. & Fax: +31- 210-2825134; e-mail: p_leoussis@hotmail.com

www.thematic-philatelist.gr

The journal is distributed gratis to the members

Annual subscription € 15. New members' subscription € 5

Οι 20 εντολές του Θεματικού συλλέκτη

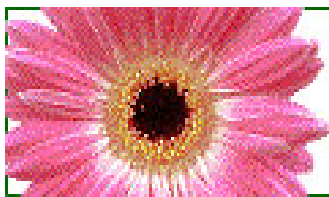
1. Φρόντισε να μάθεις φιλοτελισμό. Ο θεματικός φιλοτελιστής είναι πρώτα απ' όλα "φιλοτελιστής".
2. Διάλεξε ένα θέμα που αγαπάς πραγματικά.
3. Μελέτησε το θέμα σου σε όλες τις παραμέτρους του.
4. Μελέτησε καλά τους θεματικούς κανόνες.
5. Διεύρυνε καθημερινά τις θεματικές σου γνώσεις.
6. Μη χάνεις την ευκαιρία να επισκέπτεσαι φιλοτελικές εκθέσεις.
7. Γίνε μέλος συλλόγου που ασχολείται με το θεματικό φιλοτελισμό.
8. Δημιούργησε (και επανεξέτασε) προσεκτικά ένα κατανοητό και ισόρροπο πλάνο.
9. Βρες ένα τίτλο που να καλύπτει πραγματικά το θέμα σου.
10. Παρουσίασε φιλοτελικό υλικό που να καλύπτεται απ' τον τίτλο.
11. Αναζήτησε υλικό από όλες τις χώρες του κόσμου.
12. Βάλε στη συλλογή σου γραμματόσημα και φιλοτελικά αντικείμενα αποκλειστικά έκδοσης ταχυδρομείου.
13. Οργάνωσε τις σελίδες σου με λιτό, καθαρό και ισόρροπο τρόπο.
14. Γράψε κείμενα μικρά, λιτά και περιεκτικά.
15. Διατήρησε τη συνοχή του κειμένου σε όλη την έκταση της συλλογής σου.
16. Επανεξέτασε και ανάπλασε τη συλλογή σου πολλές φορές.
17. Επιζήτησε τη συμμετοχή σου σε επίσημες εκθέσεις συναγωνισμού.
18. Μην ακούς τις συμβουλές του οποιουδήποτε. Εμπιστέψου τους κριτές και τους πραγματικούς γνώστες.
19. Αποδέξου τις κρίσεις των κριτών σαν αθλητής σε αγώνες.
20. Σε κάθε σου ενέργεια εφάρμοσε ευθυκρισία και μέτρο.

Ο Θεματικός φιλοτελιστής έχει τιμηθεί με τα εξής μετάλλια:
EUROCUPRUM 2001 (Πολωνία) Χάλκινο, ΕΦΙΛΑ 2002 (Ελλάδα) Μεγάλο Αργυρό
TEMEX 2003 (Αργεντινή) Μεγάλο Αργυρό, BRNO 2005 (Τσεχία) Επάργυρο
JERUSALEM 2006 Αργυρό, BALKANFILA 2007 Μεγάλο Αργυρό, CHINA 2009 Αργυρό

Επισκεφτείτε την ιστοσελίδα μας
www.thematic-philatelist.gr

Προς τους φίλους αναγνώστες...

Η φετινή φιλοτελική χρονιά θα σημαδευτεί, χωρίς αμφιβολία, από την “ΛΑΥΡΙΟ 2009”. Με την αναγγελία της, οι εκθέτες μας, παλιοί και νέοι, θα ριχτούν στη δουλειά για να παρουσιάσουν κάτι βελτιωμένο, κάτι καινούργιο, με την προσδοκία μιας καλύτερης βράβευσης αλλά και για τη χαρά της συμμετοχής σ’ αυτή τη μεγάλη φιλοτελική γιορτή. Διότι μία εθνική φιλοτελική έκθεση είναι γιορτή του γραμματοσήμου, των φιλοτελιστών. Σαν τέτοια πρέπει όλοι να την βλέπουμε και να την τιμούμε.

Οι εθνικές και οι πανελλήνιες φιλοτελικές εκθέσεις αποτελούσαν ανέκαθεν σημαντικό φιλοτελικό γεγονός για τη χώρα μας, κυρίως λόγω της “σπανιότητάς” τους, αντίθετα με άλλες χώρες όπου παρόμοιες εκδηλώσεις αποτελούν συνηθισμένη υπόθεση. Όταν σε μια χώρα διοργανώνονται μία, δύο ή και τρεις εθνικές εκθέσεις το χρόνο, όπως για παράδειγμα συμβαίνει σε Ιταλία, Γαλλία, Γερμανία και αλλού, τότε αποτελούν ένα σύνηθες γεγονός που όλους ενδιαφέρει, αλλά δεν σηματοδοτούν κάτι το ιδιαίτερο.

Στην Ελλάδα, η διοργάνωση μιας εθνικής έκθεσης είναι εξαιρετικά δύσκολη υπόθεση εξαιτίας της έλλειψης οικονομικών πόρων. Αντίθετα από ότι συμβαίνει στον υπόλοιπο κόσμο, όπου τα εθνικά ταχυδρομεία έχουν άμεση συμμετοχή στην χρηματοδότηση των εκθέσεων, τα Ελληνικά Ταχυδρομεία εφαρμόζουν διαφορετική πολιτική, περιοριζόμενα σε “βοηθήματα” που καλύπτουν πολύ μικρό ποσοστό των οικονομικών αναγκών. Γι’ αυτό και όποιος αποτολμά στις μέρες μας το εγχείρημα της διοργάνωσης μιας εθνικής έκθεσης πρέπει να διαθέτει προσόντα που να εμπεριέχουν και το ...ηρωικό στοιχείο!

Στην “ΛΑΥΡΙΟ 2009” οι θεματικοί μας θα είναι όλοι παρόντες.

Αραγε, θα έχουμε τη χαρά μιας νέας, πρωτοεμφανιζόμενης συλλογής; Ενός νέου εκθέτη; Μιας θεματικής παρουσίας που θα μας δώσει καινούργια ελπίδα;

Το 2009 σηματοδοτεί και ένα άλλο φιλοτελικό γεγονός. Το πρώτο και μοναδικό ελληνικό θεματικό περιοδικό, ο ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΤΗΣ, συμπληρώνει σε λίγο δέκα χρόνια αδιάκοπης παρουσίας και συνεχούς έκδοσης. Του αξίζει μια γιορτή. Μια γιορτή στην οποία θα είμαστε όλοι καλεσμένοι.

Ήδη ετοιμάζεται και μία πολυσέλιδη εορταστική έκδοση που θα συμπεριλαμβάνει την τακτική ύλη του τεύχους Νο 40 - του τεύχους της “δεκαετίας” -, την οποία θα λάβουν όλα τα μέλη και οι φίλοι που θα τιμήσουν τη γιορτή μας.

Περισσότερες λεπτομέρειες θα υπάρχουν στο επόμενο τεύχος.

Ως τότε γεια σας και καλές διακοπές

Ο πρόεδρος

ΤΑ ΔΙΚΑ ΜΑΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑ ΣΑΣ ΝΕΑ!

Η εθνική φιλοτελική έκθεση ΛΑΥΡΙΟ 2009

Ανακοινώθηκε επίσημα με δελτίο τύπου της 5^{ης} Ιουνίου 2009 ότι η Εταιρεία Μελετών Λαυρωτικής και η Ελληνική Φιλοτελική Εταιρεία συμφώνησαν στην από κοινού διοργάνωση Εθνικής Φιλοτελικής Έκθεσης, στο Τεχνολογικό Πολιτιστικό Πάρκο Λαυρίου, από 30 Σεπτεμβρίου έως 4 Οκτωβρίου 2009.

Η έκθεση, η οποία ονομάστηκε ΛΑΥΡΙΟ 2009 και τελεί υπό την αιγίδα της Ελληνικής Φιλοτελικής Ομοσπονδίας, θα αναπτυχθεί σε 300 περίπου πλαίσια των 16 φύλλων, και θα περιλαμβάνει όλες τις Τάξεις Συναγωνισμού, συν την πειραματική Ανοικτή Τάξη (Open Class).

Ήδη έχει ανοιχτεί ιστότοπος της έκθεσης (www.hps.gr/lavriop2009) στον οποίο οι ενδιαφερόμενοι εκθέτες μπορούν να βρουν Κανονισμό και Αίτηση Συμμετοχής, καθώς και κάθε χρήσιμη πληροφορία σχετικά με την ΛΑΥΡΙΟ 2009.

Καλούνται όλα τα μέλη του Συλλόγου μας που διαθέτουν εκθέματα, είτε πρωτοεμφανιζόμενα είτε παλαιότερα, να συμμετάσχουν σ' αυτή τη γιορτή του φιλοτελισμού. Ας μη λησμονούμε ότι μία Εθνική Φιλοτελική Έκθεση αποτελεί την κορυφαία φιλοτελική εκδήλωση κάθε χώρας, και σαν τέτοια όλοι πρέπει να την τιμούμε με την αθρόα συμμετοχή μας.

Βραβεύσεις των ελληνικών εκθεμάτων στην διεθνή έκθεση CHINA 2009

Χρυσό: Γ. Θωμαρέης, *Ταχυδρομική Ιστορία Θεσσαλονίκης* ΤΙ 91

Μεγάλο Επίχρυσο: Ο. Βλαστός ΕΠΕ. *Κατάλογος "Βλαστός-Ελλάς 2009"* ΦΦ 87, ΕΦΕ, *Φιλοτέλεια*, ΦΦ 85

Επίχρυσο: Δ. Μεντεσίδης, *Ταχυδρομική Ιστορία Δυτικής Μακεδονίας* ΤΙ 83, ΕΦΕ, *Φιλοτελική Βιβλιοθήκη* ΦΦ 82, Π. Καγκελάρης, *Το σέχικο προσκοπικό ταχυδρομείο (1918)* ΕΠ 81

Μεγάλο Αργυρό: Φιλοτελική Εταιρεία Πατρών, *Ο Φάρος του Φιλοτελιστή* ΦΦ 77

Αργυρό: Θεματικός Φιλοτελιστής ΦΦ 72

Επάργυρο: Ν. Μπεργιόπουλος, *Κατάλογος-Μελέτη των Ελληνικών Αναμνηστικών Σφαγίδων 1981-1990* ΦΦ 69

Ο Α. Βιρβίλης ήταν Εθνικός Αντιπρόσωπος της Ελλάδας και μέλος της Κριτικής Επιτροπής.

Βραβεύσεις των ελληνικών εκθεμάτων στην διεθνή έκθεση IBRA 2009

Χρυσό: Ε. Μαυρίδης, *Οι Α' Ολυμπιακοί Αγώνες του 1896* ΠΦ 92

Μεγάλο Επίχρυσο: Α. Σαβόπουλος, *Η τριπλή κατοχή της Ελλάδας* ΤΙ 86, ΕΦΕ, *Περιοδικό Φιλοτελεια*, ΦΦ 85

Επίχρυσο: Ζ. Ζαφειρακόπουλος, *Επισημάνσεις Κοινωνικής Προνοίας Απριλίου-Σεπτεμβρίου 1917* ΠΑ 83, Θ. Παπαηλιού, *Η εξέλιξη της αγροτικής ταχυδρομικής υπηρεσίας στην Ελλάδα* ΤΙ 83

Μεγάλο Αργυρό: Φιλοτελική Εταιρεία Πατρών, *Ο Φάρος του Φιλοτελιστή* ΦΦ 78

Αργυρό: Ε. Ολύμπιος, *Το Θέατρο* ΟΦ 73

Επάργυρο: Λ. Πετρόπουλος, *Θεσσαλονίκη και γραμματόσημα* ΦΦ 66, ΕΦΕ Θεσσαλονίκης, *Φιλοτελικά Νέα*, ΦΦ 66

Εθνικός αντιπρόσωπος ήταν ο Κώστας Χαζάπης και στην ομάδα των κριτών μετείχε ο .

Βραβεύσεις των ελληνικών εκθεμάτων στην διεθνή έκθεση BULGARIA 2009

Χρυσό: Μ. Τσιρώνης, *Η Ολυμπιακή έκδοση του 1906* ΠΦ 92, Γ. Σπάρης, *Ο πόλεμος του 1897* ΑΤ 91

Μεγάλο Επίχρυσο: Μ. Μαυρίδης, *Ολυμπιακοί Αγώνες 1896* ΠΑ 86, Π. Καγκελάρης, *Το βασίλειο της Αιγύπτου (1922-1953)* ΠΑ 86, Ζ. Ζαφειρακόπουλος, *Επισημάνσεις Κοινωνικής Προνοίας Απριλίου-Σεπτέμβριος 1917* ΠΑ 85, Ν. Ζαφειρακόπουλος, *Ελλάδα - Μονόφυλλα* ΜΟ 85, Μ. Τσιρώνης, *Η Ολυμπιακή έκδοση του 1906* ΦΦ 85

Επίχρυσο: Μ. Τσιρώνης, *Η τελευταία έκδοση των μεγάλων κεφαλών (1880-1886)* ΟΦ 86, Γ. Σπάρης, *Ελληνική ατμοπλοΐα Τζων Μακ Δούαλλ*

και Βαρβούρ OF 86, Θ. Αρβανίτης, Προγραμματιστική περίοδος των Ελληνικών Ταχυδρομείων ΡΗ 83, Γ. Νταής, Τα διοικητικά σήμαντρα του Γενικού Ταχυδρομείου (1821-1901) ΦΦ 80

Μεγάλο Αργυρό: J. F. Logette (Γαλλία), Ελλάδα - Μονόφυλλα μεγάλων κεφαλών ΜΟ 78

Αργυρό: Φιλοτελική Εταιρεία Πατρών, Φάρος του Φιλοτελιστή ΦΦ 73, Α. Γαληνός, Χαρτόσημα Διασυμμαχικής Θράκης 1919-1920 ΕΠ 73, Α. Απέρης, Ποδήλατο: ένας γνωστός-άγνωστος φίλος ΘΦ 70, Ε.Φ.Ε.Θ., Φιλοτελικά Νέα ΦΦ 70

Επάργυρο: Λ. Πετρόπουλος, Θεσσαλονίκη και γραμματόσημα ΦΦ 66

Εθνικός αντιπρόσωπος ήταν ο Γιώργος Σπάρης και στην ομάδα των κριτών μετείχε ο Γιώργος Θωμαρέης.

Διεθνής έκθεση ΙΤΑΛΙΑ 2009

Τα εκθέματα που έγιναν τελικά δεκτά στην ΙΤΑΛΙΑ 2009 είναι τα εξής:

Κ. Ματθαίος: Μεγάλες κεφαλές Ερμή χρησιμοποιημένες ως ταχυδρομικά τέλη σε Εφημερί-

δες, Περιοδικά, Βιβλία και Έντυπα (1861-1886) (ΠΑ)

Π. Καγκελάρης, Το βασίλειο της Αιγύπτου (1922-1953) (ΠΑ)

Γ. Σπάρης, Αναμνηστική έκδοση των Πρώτων Ολυμπιακών Αγώνων, Αθήνα 1896 (ΠΑ)

Μ. Πετραδάκης, Τα Οθωμανικά Ταχυδρομικά Γραφεία της Δωδεκανήσου (1868-1912) (ΤΙ)

Α. Βιρβίλης, Ο ρόλος των Υγειονομείων και Λοιμοκαθαρτηρίων στην Ελλάδα (ΤΙ)

Ν. Ζαφειρακόπουλος, Η επίπτωση της ιταλικής παρουσίας στην Ελλάδα στο πολιτικό ταχυδρομείο, κατά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο (ΤΙ)

Γ. Βλάχος, Ιόνια Νησιά (ΤΙ)

Ι. Χαλβατζιδόπουλος, Το ποδόσφαιρο (ΘΦ)

Δ. Σπάρης, Οι πρώτες ταχυδρομικές σφραγίδες στην Ελλάδα (ΕΠ)

Στην τάξη φιλοτελικής φιλολογίας θα λάβουν μέρος εκθέματα των Γ. Κοκωνάκη, Ν. Μπεργιόπουλου, Μ. Πετραδάκη, Γ. Νταή, οι Κατάλογοι ΒΛΑΣΤΟΥ και τα περιοδικά Ο Φάρος του Φιλοτελισμού και Θεματικός Φιλοτελιστής.

Ελληνικά εκθέματα σε ιταλική τοπική έκθεση

Στην ιστορική ρωμαϊκή πόλη Anxanum της κεντρικής Ιταλίας που σήμερα ονομάζεται Lanciano (Λαντσάνο, 37.000 κάτοικοι), υπάρχει μία μεγάλη εκθεσιακή παράδοση. Εδώ και πολλά χρόνια οργανώνεται ανελλιπώς κάθε καλοκαίρι η φιλοτελική έκθεση FILANXANUM, η οποία συνδυάζεται με διάφορες πολιτιστικές εκδηλώσεις, πάντα σε συνεργασία με το Δήμο και άλλους τοπικούς φορείς. Ψυχή των εκθέσεων αυτών είναι ο Franco Fanci, ένας δραστήριος δικηγόρος και θεματικός φιλοτελιστής, εθνικός κριτής, πολυγραφής φιλοτελικός συγγραφέας.

Ένα από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του Franco Fanci είναι η μεγάλη ελληνολατρεία του. Οτι έχει σχέση με την κλασική Ελλάδα, αλλά και με τη νεότερη, είναι μέσα στα ενδιαφέροντά του, τόσο τα πολιτιστικά όσο και στα συλλεκτικά.

Παλιός φίλος με τον υπογράφο, από χρόνια έχει προτείνει μία ελληνοϊταλική φιλοτελική συνεργασία σε μία από τις εκθέσεις FILANXANUM. Όμως, διάφορα εμπόδια, της μιας ή της άλλης πλευράς, δεν επέτρεψαν μέχρι σήμερα να πραγματοποιηθεί.

Εφέτος ήρθε το πλήρωμα του χρόνου για την πραγματοποίηση αυτής της συνεργασίας. Η πρόσκληση ήρθε έγκαιρα, οι Έλληνες φιλοτελιστές που παρακλήθηκαν να λάβουν μέρος δέχτηκαν με προθυμία και από τις 2 έως τις 6 Ιουλίου 2009 σημαντικά ελληνικά και ιταλικά φιλοτελικά εκθέματα θα συνυπάρξουν και θα λαμπρύνουν την FILANXANUM 2009.

Από ελληνικής πλευράς θα συμμετάσχουν οι Π. Καγκελάρης, Σ. Μπόζοβιτς, Δ. Ντούζος, Θ. Πάσχος, Μ. Πετραδάκης, Γ. Σπάρης, Κ. Χαζάπης, Ι. Χαλβατζιδόπουλος και ο υπογράφων.

Εκφράζονται θερμές ευχαριστίες προς όλους αυτούς τους καταξιωμένους εκθέτες φιλοτελιστές για την πρόθυμη συμμετοχή τους σε μία τοπικού ενδιαφέροντος έκθεση, η οποία το μόνο κέρδος που θα τους αποφέρει είναι την φιλοτελική προβολή της χώρας μας, αλλά και θα συνεισφέρει στην περαιτέρω σύσφιξη των ελληνο-ιταλικών φιλοτελικών σχέσεων, οι οποίες είναι βέβαιο ότι βρίσκονται σε άριστη κατάσταση.

Παντελής Λεούσης

του Παντελή Λεούση

Το θέατρο σκιών, στο οποίο υπάγεται και ο δικός μας Καραγκιόζης, είναι ένα από τα πιο ενδιαφέροντα θεατρικά είδη. Ταυτόχρονα αποτελεί ένα από τα πιο ελκυστικά θέματα μελέτης και έρευνας για την ιστορία και την καταγωγή του.

Όλοι συμφωνούν ότι η καταγωγή της τεχνικής του ανήκει στους λαούς της Άπω Ανατολής και ειδικότερα της Νοτιοανατολικής Ασίας. Οι κυριότερες εκδοχές για την χώρα προέλευσης του θεάτρου σκιών είναι δύο: η Κίνα και η Ιάβα της Ινδονησίας.

Αυτοί που δίνουν την πατρότητα του θεάτρου σκιών στην Κίνα προβάλλουν αρκετά σοβαρά επιχειρήματα:

Το κινεζικό θέατρο σκιών έχει ζωή μεγαλύτερη των δέκα αιώνων. Η Κίνα είναι η χώρα που εφηύρε το χαρτί, υλικό που ο κινεζικός λαός χρησιμοποίησε σε πάρα πολλές πρακτικές και καλλιτεχνικές εκδηλώσεις. Τα παλαιότερα χρόνια οι Κινέζοι έφραζαν τα παράθυρά τους με χαρτί. Οι σκιάς που δημιουργούσαν τη νύχτα τα αντικείμενα και τα πρόσωπα πάνω στις φωτισμένες διάφανες επιφάνειες αποτέλεσαν –σύμφωνα με μία άποψη– την αφετηρία για τη δημιουργία του θεάτρου σκιών.

Μία δεύτερη, κοινωνική ερμηνεία, καθώς οι γυναίκες στην αρχαία Κίνα δεν επιτρεπόταν να

πηγαίνουν στο θέατρο, όπου σύχναζαν μόνο άντρες, επιθυμώντας και αυτές να ψυχαγωγηθούν, καλούσαν στα σπίτια τους θιασάρχες, οι οποίοι έπαιζαν τα ίδια έργα, χρησιμοποιώντας, όμως, χάρτινες φιγούρες στη θέση των ηθοποιών.

Τέλος, υπάρχει μία τρίτη ερμηνεία με καθαρά μεταφυσικό χαρακτήρα: ο μεγάλος αυτοκράτορας της Κίνας Κεν Λου (έζησε περίπου το 121 π.Χ.), απαρηγόρητος για τον θάνατο της αγαπημένης του γυναίκας, έμεινε κλεισμένος στα διαμερίσματά του, μελαγχολικός και περιίλητος και αρνιόταν να ασκήσει τα βασιλικά του καθήκοντα. Τότε οι σύμβουλοί του έφεραν στο παλάτι έναν Κινέζο, που κατάφερε να παρουσιάσει στον αυτοκράτορα τη σκιά της νεκρής πάνω σε ένα τεντωμένο πανί, το οποίο στερέωσε στην πύλη του παλατιού.

Η τελευταία αυτή παράδοση βρίσκεται πολύ κοντά στην άποψη που αποδίδει μυστηριακή καταγωγή στο θέατρο σκιών, στο οποίο οι Κινέζοι έβλεπαν έναν τρόπο επικοινωνίας με τον Κάτω κόσμο, δηλαδή τον κόσμο των σκιών. Πιθανή επιβίωση της μυστηριακής αυτής καταγωγής αποτελούν και οι ποιητικότερες ονομασίες της οθόνης του θεάτρου σκιών, τις οποίες οι Κινέζοι χρησιμοποιούν ακόμα: πανί του ονείρου, πανί

Δερμάτινες φιγούρες του κινεζικού Θεάτρου Σκιών. Για πολλούς, χώρα πρέλευσης αυτής της λαϊκής θεατρικής τέχνης είναι η Κίνα

του θανάτου, πανί των σύννεφων, πανί της προσδοκίας, πανί της προσδοκίας του θανάτου. Οι φιγούρες προβάλλονταν πάνω σε αυτό ακίνητες και έφεραν νύχια και ράμφος, όπως οι ψυχές των νεκρών που αντιπροσώπευαν.

Με τον καιρό, το θέατρο σκιών αποδεσμεύτηκε από τη θρησκεία και εξελίχθηκε σε αυτόνομη τέχνη. Οι φιγούρες απέκτησαν κίνηση και μορφές του πάνω κόσμου και έγιναν άντρες, γυναίκες, πολεμιστές.

Στο κινεζικό θέατρο σκιών δεν υπάρχει μό-

χνης μπορεί να κινηθεί μόνο μία φιγούρα, ενώ στο ελληνικό θέατρο σκιών μπορεί να χειριστεί δύο.

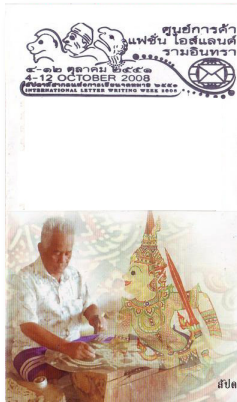
Οι φιγούρες του Πεκίνου και του Σετσουάν θεωρούνται οι καλύτερες του κόσμου.

Η άλλη άποψη θέλει το θέατρο σκιών να γεννήθηκε υπό την επιρροή του Ινδικού/Ινδονησιακού πολιτισμού (4^{ος} αι.). Τελευταίες μελέτες πάνω στο θέατρο σκιών της Ινδίας αυξάνουν

Στην Ινδονησία, και ιδιαίτερα στην Ιάβα, το Θέατρο Σκιών έχει μακραίωνη παράδοση

διαφάνεια και η καταπληκτική ευκινησία είναι τα βασικά χαρακτηριστικά της κινεζικής φιγούρας, η οποία κινείται με τη βοήθεια τριών ξύλινων χειριστηρίων, δύο για τα άκρα και ενός (που καλείται χειριστής της ζωής) για το σώμα. Έτσι, κάθε καλλιτέ-

νιμος θίασος, σε αντίθεση με το τούρκικο και το ελληνικό. Το ρεπερτόριο περιλαμβάνει εκατοντάδες έργων και καθένα από αυτά έχει τα δικά του πρόσωπα. Ωστόσο, ορισμένα εξωτερικά στοιχεία στην ενδυμασία, στο χρώμα του προσώπου κλπ. βοηθούν τον θεατή να καταλάβει την ηλικία, τον χαρακτήρα και την κοινωνική θέση των ηρώων.

Οι παραστάσεις διαρκούν πολύ και καθεμία μπορεί να φτάσει τις τέσσερις ώρες.

Οι φιγούρες είναι σκαλισμένες σε δέρμα ή σε πάπυρο, με καταπληκτική δεξιοτεχνία. Η λεπτομέρεια στην απόδοση του διακόσμου των κοστούμιών, η χρωματική αρμονία, η δαντελένια

Το φεγίε του Θέατρο Σκιών της Ταϊλάνδης με απεικόνιση του τρόπου που ο λαϊκός καλλιτέχνης κινεί τις φιγούρες επάνω στην οθόνη. Επάνω, η ίδια σειρά, σε συστημένο ΦΠΗΚ. Φέρει αναμνηστική σφραγίδα με απεικόνιση κεφαλών από τις φιγούρες. Στο διάκοσμο του φακέλου, κατασκευαστής φιγούρων.

το ενδεχόμενο ότι εκεί θα πρέπει να ανατρέξουμε για τις ρίζες του θεατρικού αυτού είδους. Στην Ιάβα, για παράδειγμα, όπου υπάρχει ένα από πιο γνωστά θέατρα σκιών της Νοτιοανατολικής

Ασίας, οι παραστάσεις του θεάτρου σκιών ήταν ένα θέαμα ανάμικτο από μαριονέτες και δερμάτινες φιγούρες με μακράιωνη ιστορία.

Τα πιο γνωστά θέατρα σκιών της Νοτιοανατολικής Ασία, εκτός της Ιάβας, είναι εκείνα της Σιγκαπούρης, της Ταϊλάνδης, της Μαλαισίας, της Καμπότζης, του Μπαλί και του Λάος, η δε πηγή των θεμάτων τους είναι τα παραμύθια του Ράμα και ο πόλεμος ανάμεσα σε δυο φυλές (Pandava και Korawa) που βασίζονται σε δύο ινδικά επικά ποιήματα, Ramayana και Mahabharata αντίστοιχα. Τα πρόσωπα είναι παρμένα από τον κόσμο των θεών, των δαιμόνων του κάτω κόσμου, των πνευμάτων: Ήρωες, πολεμιστές, πρίγκηπες, πριγκίπισσες, χωριάτες και πολίτες συνθέτουν την πάνω από δύο χιλιάδες χρόνια παράδοση αυτών των λαών. Αντίθετα, η ιστορία του θεάτρου σκιών της Κίνας δεν φθάνει τόσο μακριά εφόσον οι κινέζικες εγκυκλοπαίδειες αναφέρουν την εμφάνισή του τον 11^ο αιώνα σαν μια διασκέδαση της αγοράς.

Στον μουσουλμανικό κόσμο, το θέατρο σκιών εμφανίζεται επίσης τον 11^ο αιώνα. Στην αρχή είχε μυστηριακό χαρακτήρα και συμβόλιζε την δημιουργία του κόσμου. Μερικοί μυστικιστές Άραβες της Αιγύπτου το μεταχειρίζονταν επίσης σαν μέσο διδασκαλίας των δογμάτων τους.

Όπως φαίνεται, οι Τούρκοι, την εποχή της νομαδικής τους ζωής στις στέπες της κεντρικής Ασίας, μετέφεραν στον μουσουλμανικό κόσμο το θέατρο σκιών (13^{ος} αι.). Το πρώτο όνομά του ήταν Κογκουρτσάκ ή Καβουρτσάκ ή Κομπαρτσούκ που σημαίνει θέατρο σκιών.

Στην Τουρκία, υπάρχουν από τον 13^ο αιώνα τρία έργα, ειδικά γραμμένα για το θέατρο αυτό από τον Άραβα γιατρό Ιμπν Ντανιάλ. Στους Τούρκους οφείλεται και η διαμόρφωση του θεάματος σε κωμικό (14^ο αι), με κεντρικούς ήρωες τον Καραγκιόζη (= Μαυρομάτης) και τον Χατζηαβάτη. Ήδη από τον 16^ο αιώνα το θέατρο σκιών άκμαζε ως γνήσια λαϊκό θέαμα σε όλη την επικράτεια της

Θέατρο Σκιών στη Μαλαισία.
Παραμένει και εκεί δημοφιλές, όπως
και σε ολόκληρη τη Νοτιοανατολική Ασία

στην ελληνική παραλλαγή, πρωταγωνιστές είναι ο Καραγκιόζης (Karagöz) και ο Χατζηαβάτης (Hacivat).

Οι φιγούρες είναι μικρές, με ύψος μόλις 30 εκ. και φτιαγμένες από χρωματιστό δέρμα. Ένα απλό διακοσμητικό στοιχείο, ένα βάζο με άνθη, ένας τυποποιημένος κήπος, η πύλη ενός παλατιού, στολίζουν τον μπερντέ πριν από την παράσταση, χωρίς να έχουν κάποια σκηνική λειτουργία.

Ο λιτός μπερντέ συμβολίζει τον οποιοδήποτε τούρκικο μαχαλά, όπου κινούνται και δρουν τα κάθε λογής πρόσωπα της εποχής.

Ο Χατζηαβάτης είναι ο φτωχός αλλά μορφωμένος αστός, που συνεργάζεται με τον Καραγκιόζη για να αντιμετωπίσει τα σοβαρά οικονομικά του προβλήματα.

Ο Καραγκιόζης είναι επίσης φτωχός, αλλά σε μικρότερο βαθμό από τον ελληνικό. Με την αδεξιότητα και την ενστικτώδη ειλικρίνιά του δημιουργεί συνεχώς προβλήματα στον εαυτό του και στον φίλο του, Χατζηαβάτη.

Υπάρχουν ακόμα ο κομψευόμενος και επιπόλαιος νεαρός, ο τύπος του ξεπεσμένου Δον Ζουάν, ο αγαθός ξυλοκόπος, ο κηπουρός ή αγροφύλακας, ο παλικαράς της γειτονιάς, ένα πλήθος αλλοεθνών όπως ο Πέρσης, ο Άραβας και ο Φράγκος κ.ά..

Τα γεγονότα που διαδραματίζονται στη σκηνή είναι απλές ιστορίες της καθημερινής μικροαστικής ζωής, μέσα από τις οποίες το λαϊκό πνεύμα κατορθώνει να σατιρίζει καθετί που παραβιάζει

Ο Καραγκιόζης (Karagöz) των Τούρκων και, δεξιά, μαζί με τον Χατζηαβάτη (Hacivat)

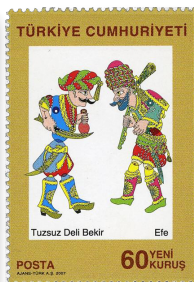
τους κανόνες της επικρατούσας ηθικής.

Ο Καραγκιόζης, που πρωτοεμφανίστηκε στην Ελλάδα της οθωμανικής εποχής, αποτελούσε ένα προκλητικό θέαμα, τα βασικά στοιχεία του οποίου ήταν καθαρά τουρκικά, και προκαλούσε την επέμβαση της αστυνομίας. Ο εξελληνισμός του Καραγκιόζη και η προσαρμογή του στο ιδιαίτερο εθνολογικό και ψυχολογικό κλίμα της Ελλάδας έγινε μόλις κατά τα τέλη του 19ου αι. Ο εξελληνισμός αυτός πραγματοποιήθηκε αρχικά στην Ήπειρο και διαδόθηκε στη νότια και κεντρική Ελλάδα με γέφυρα την Πάτρα. Για τη μετάπλάσή του εργάστηκε ένα ανώνυμο πλήθος λαϊκών καλλιτεχνών, προκισμένων με πολύπλευρο ταλέντο. Αυτοί συνέθεταν τα σενάρια, σκάλιζαν τις φιγούρες, μιμούνταν τις διάφορες φωνές, τραγουδούσαν και κυρίως έπλαθαν νέους ζωντανούς ελληνικούς τύπους, βγαλμένους από την ελληνική αστική ή επαρχιακή ζωή. Με την ομαδική αυτή λαϊκή επεξεργασία σταθεροποιήθηκε η μορφή του ελληνικού Καραγκιόζη, ο οποίος στις αρχές του 20ού αι. άκμασε ως καθαρά ελληνική τέχνη, που συναγωνίστηκε τα πρώτα βήματα του κινηματογράφου.

Το ρεπερτόριο περιλαμβάνει τρεις κατηγορίες έργων: στην πρώτη ανήκουν κωμωδίες που σατιρίζουν την καθημερινή ζωή. Η δεύτερη περιλαμβάνει ιστορικά έργα, εμπνευσμένα από την Ελληνική Επανάσταση. Η τρίτη έργα εμπνευσμένα από την ελληνική αρχαιότητα και τη μυθολογία.

Η έντονη χρήση του δημοτικού τραγουδιού με τη συνοδεία μουσικών οργάνων στην παράσταση συντέλεσε στην εξάπλωση τοπικών μουσικών ρυθμών σε ολόκληρη την Ελλάδα.

Ο μπερνετές δεν συμβολίζει τα στενά όρια

Δεύτερη τουρκική έκδοση με φιγούρες του "Karagöz"

του παλάτι του πλούσιου, που είναι το σαραί του βεζίρη. Ανάμεσα στα δύο αυτά ορόσημα κινείται ολόκληρη η ανθρώπινη κοινωνία με αυστηρό ταξικό διαχωρισμό, όπου όμως δεν υπάρχει καμία ανατρεπτική ή επαναστατική ροπή. Ο φόβος ή ο σεβασμός που δεν επέτρεπαν στον τουρκικό Καραγκιόζη την εμφάνιση της κρατικής εξουσίας δεν ισχύουν για τον ελληνικό. Έτσι, πλάι στους βασικούς ήρωες, τον Καραγκιόζη και τον Χατζηαβάτη, η ζωντανή ακόμα ανάμνηση της τουρκικής κυριαρχίας εμφάνισε τις φιγούρες του πασά, του βεζίρη και του μπέη.

Οι βασικοί ήρωες, ο Καραγκιόζης και ο Χατζηαβάτης, παρά τις ομοιότητες με τις ομώνυμες φιγούρες του τουρκικού θεάτρου σκιών, προσαρμόστηκαν στην ελληνική πραγματικότητα:

Γνωστοί ήρωες του δικού μας Καραγκιόζη. Από αριστερά, Ομορφονιός, η κόρη του Βεζύρη, ο Καραγκιόζης και ο Σταύρακας. Β' γραμματόσημο: Καραγκιόζης, Μπαρμπα Γιώργος, Κολλητήρι, Αγλαΐα (γυναίκα του Καραγκιόζη)

- Ο Καραγκιόζης είναι ο αντιπροσωπευτικός τύπος του αμόρφωτου, φτωχού, πειναλέου και φιλοπαίγμονα Ρωμιού, που αντισταθμίζει την τεμπελιά και τη μόνιμη αεργία του με την πιο εκπληκτική καταπσοσύνη.

- Ο Χατζηαβάτης, δούλοπρεπής φίλος του Καραγκιόζη, συνήθως κάνει θελήματα του Πασά (πχ. τελάλης)

- Το Κολλητήρι, ο Κοπρίτης και ο Μπρικόκος, τα τρία παιδιά του Καραγκιόζη (ή και Κολλητήρια, όταν τα φωνάζει όλα μαζί)

- Η Αγλαΐα, η γυναίκα του Καραγκιόζη

- Ο Μπαρμπα-Γιώργος, μεγαλόσωμος βλάχος (με την ανάλογη προφορά) που φορά φουστάνελα, δυνατός και γενικά αγριάνθρωπος, συ-

νήθως δέρνει το Βελιγκέκα για να προστατεύσει τον ανιψιό του, τον Καραγκιόζη

- Ο Σταύρας, ψευτόμαγκας, κουτσαβάκης

- Ο Σιορ Διονύσιος ή Νιόνιος, Ζακυνθινός με Ιταλική παιδεία, με έντονη επανησιακή προφορά

- Ο Μορφονιός, "μαμάκας", με μια τεράστια μύτη,

ο οποίος πιστεύει ότι είναι ωραίος.

- Ο Εβραίος, συνήθως πλούσιος και σιγούνης

- Ο Βελιγκέκας, φύλακας στο σεράϊ, συνήθως χτυπάει τον Καραγκιόζη κάθε φορά που θέλει να μπει μέσα

- Ο Βεζύρης

- Η κόρη του Βεζύρη, αντικείμενο πόθου του Καραγκιόζη

Πλάι στους ρεαλιστικούς τύπους της καθημερινής ελληνικής ζωής κινούνται οι εξιδανικευμένοι ήρωες της αρχαίας και της νεοελληνικής ιστορίας: ο Μέγας Αλέξανδρος, ο Αντίοχος, ο Αθανάσιος Διάκος, ο Μάρκος Μπότσαρης, ο Καραϊσκάκης κ.ά. Όλοι τους είναι ιδανικά νέοι, ηρωικοί και ωραίοι και οι φιγούρες τους παρουσιάζουν μια συνηθισμένη τάση στην ελληνική λαϊκή τέχνη. Έχουν διαστάσεις μεγαλύτερες από αυτές των άλλων προσώπων και το μέγεθός τους αυτό τους καθιστά ως ένα από τα κυριότερα στοιχεία της σύνθεσης της σκηνής.

Από την άποψη της τεχνικής, στο θέατρο του Καραγκιόζη έγιναν αρκετές μετατροπές και βελτιώσεις. Το απλό χαρτί των φιγούρων έγινε με τον καιρό χαρτόνι ή δέρμα (η διαφάνειά του επέτρεψε τη χρήση του χρώματος), οι διατρήσεις πολλαπλασιάστηκαν, μήπεκ σουστα στο ξύλο που κινεί τις φιγούρες ώστε να μην έχουν μονόπλευρη κίνηση, ο φωτισμός από λυχνάρι του λαδιού και ασετιλίνη έγινε ηλεκτρικός, προστέθηκαν νέες σκηνογραφίες στο σκηνικό, που εναλλάσσονται με τη βοήθεια δύο ή περισσότερων πανιών, που ανεβοκατεβαίνουν με καρούλια.

Παρά την τεχνολογική εξέλιξη και το πλήθος των θεαμάτων που με τον καιρό αναπτύχθηκαν καθιστώντας το θέατρο σκιών ξεπερασμένο ως ψυχαγωγικό θέαμα, αυτό παραμένει βαθιά ριζωμένο στην παράδοση των λαών που το διέ-

θεται. Στην Τουρκία μάλιστα, όπου κινδύνεψε να εκλείψει, γίνεται τελευταία σοβαρή προσπάθεια

για την αναβίωσή του. Αλλά στη χώρα μας, χάρη στις προσπάθειες άξιων караγκιόζο-παικτών, όπως ο Σπαθάρης, ο Χαρίδημος, Π. Καπετανίδης, Γ. Χατζής, Κ. Μακρής κ.ά.

Για πολλούς από τους παλαι-

ότερους, κάθε μνεία στον Καραγκιόζη αποτελεί αφορμή νοσταλγικών αναμνήσεων των παιδικών χρόνων. Πολλοί από μας στήσαμε κάποτε ένα σεντόνι της μαμάς, το φωτίσαμε με μια λάμπα πετρελαίου και βαλθήκαμε να κάνουμε παράσταση με τις φιγούρες που είχαμε κατασκευάσει, με το κοπίδι... Ουμμάμι μάλιστα ότι το κοπίδι ήταν ένα καρφί που το αφήναμε πάνω στις σιδηροτροχιές. Τη λείανση της άκρης του αναλάμβανε το τραίνο...

Άλλα χρόνια!

Σκηνή από το γνωστό έργο του Καραγκιόζη "Ο Μέγας Αλέξανδρος και το καταραμένο φίδι". Δεξιά, ο Κολοκοτρώνης ανάμεσα σε δύο άλλους ήρωες του ελληνικού θεάτρου σκιών

**Παράτα τους αυτούς...
Κοίτα να σώσεις
τα γραμματόσημα!**

Αντρέι και Αρσένι Ταρκόφσκι

Πώς αλλάζουν οι καιροί!

Η Σοβιετική Ένωση του Μπρέσνιεφ και του Αντρόποφ αφάιρεσε από τον Αντρέι Ταρκόφσκι τη σοβιετική υπηκοότητα (μήπως σας θυμίζει τη Μελίνα;). Η σημερινή Ρωσία του Πούτιν του αφιέρωσε πρότεροι γραμματόσημο για την επέτειο των 75 χρόνων από τη γέννησή του, η οποία συμπίπτει με τα 100 χρόνια από τη γέννηση του πατέρα του.

Η αναφορά μας γίνεται για τους πατέρα και γιό Ταρκόφσκι. Δύο πρόσωπα που σημάδεψαν τη σύγχρονη ρωσική κουλτούρα.

Ο γιός, ο Αντρέι Ταρκόφσκι (1932–1986), λόγω της φύσης της τέχνης του, έγινε πολύ πιο γνωστός διεθνώς. Μιλώντας με εκπληκτικό τρόπο τη γλώσσα του κινηματογράφου, έστειλε τη φήμη του να εξαπλωθεί μέχρι τα πέρατα της γης και αναγνωρίστηκε από κριτικούς και κοινό ως ένας από τους μεγαλύτερους δημιουργούς της 7^{ης} τέχνης όλων των εποχών.

Ο πατέρας Αρσένι Ταρκόφσκι (αριστερά), σημαντικός ποιητής, γεννήθηκε το 1907 και έφυγε το 1989. Οι φανατικοί θιασώτες του κινηματογράφου θα ξέρουν ότι πολλά από τα ποιήματα του πατέρα Ταρκόφσκι περιλαμβάνονται σε ταινίες του γιού, όπως στις *Zerkalo* (καθρέφτης) και *Stalker* (κηνυγός).

Ο Αντρέι Ταρκόφσκι, εντούτοις, άργησε να ανακαλύψει το ταλέντο του. Ξεκίνησε σαν ζωγράφος, γλύπτης και μουσικός, προτού αρχίσει σπουδές αραβικής γλώσσας και, μετά, γεωλογίας. Αφού δούλεψε για ένα διάστημα ως γεωλόγος στη Σιβηρία, στα 24 χρόνια του μπήκε ως σπουδαστής στο Ινστιτούτο Κινηματογράφου της Σοβιετικής Ένωσης.

Το 1960 έκανε την πρώτη του σκηνοθετική απόπειρα με την 46λεπτη ταινία *Ο βιολιστής και ο οδοστρωτήρας*. Αμέσως μετά όλα πήραν γρήγορα το δρόμο τους.

Το 1962, *Τα Παιδικά Χρόνια του Ιβάν* του αποφέρουν διεθνή αναγνώριση, μαζί με το Χρυσό Λέοντα του φεστιβάλ Βενετίας (βραβείο που μοιράστηκε με τον Βαλέριο Ζουρλίνι για την ταινία του *Journal intime*).

Το 1966, ετοιμάζει την επική ταινία *Αντρέι Ρουμπλιόφ*. Η ταινία αντιμετώπιστηκε με εχθρότητα από το σοβιετικό καθεστώς, παραμένοντας μάλιστα απαγορευμένη μέχρι το 1971. Όμως, με αυτή θα κερδίσει το βραβείο της διεθνούς κριτικής επιτροπής του φεστιβάλ των

Καννών. Στο ίδιο φεστιβάλ ο Ταρκόφσκι θα πλουτίσει τη συλλογή του με μια σειρά ακόμα από διακρίσεις, όπως ειδικό Βραβείο Κριτών το 1972 για την ταινία *Solaris*, μέγα βραβείο το 1983 για τη *Νοσταλγία* (Nostalgia), μεγάλο ειδικό βραβείο του φεστιβάλ το 1986 για τη *Θυσία* (Sacrifice), που ήταν το κύκνειον άσμα του. Όμως,

παρά τις μεγάλες αυτές διακρίσεις, για πολλούς το αριστούργημά του είναι το αβράβευτο *Stalker*, που γυρίστηκε το 1979.

Ο καρκίνος σταμάτησε το διάβα του Αντρέι Ταρκόφσκι, μόλις στα 54 χρόνια του. Πέθανε στη Γαλλία όπου ζούσε το τελευταίο διάστημα της ζωής του, μετά από σύντομο πέρασμα από την Ιταλία. Από τη Ρωσία είχε φύγει το 1983.

Το έργο του Ταρκόφσκι χαρακτηρίζεται από έντονα προσωπικά και μεταφυσικά στοιχεία, με επιρροές από τη λογοτεχνία και τη ζωγραφική. Αργοί ρυθμοί, εικόνες εξαιρετικής αισθητικής και σταθερά απόμακρα και μακράς διάρκειας πλάνα είναι μερικά από τα κύρια χαρακτηριστικά των ταινιών του. Συχνά οι ταινίες του Ταρκόφσκι κατατάσσονται στο είδος του ποιητικού κινηματογράφου, κάτι που ο ίδιος δεν αποδεχόταν. Θεωρούσε ότι ταίριαζε καλύτερα σε άλλους σκηνοθέτες, όπως στους Φελίνι και Παζολίνι.

Τι θα λέγατε για ένα καλό πούρο;

Η ιστορία των πούρων αρχίζει από παλιά, στην Κεντρική Αμερική, όπως αποδεικνύεται από την ανακάλυψη ενός κεραμικού αγγείου των Μάγια στην αρχαιολογική περιοχή του Χαακτύη της Γουατεμάλας, όπου απεικονίζεται άνδρας που καπνίζει ένα πρωτόγονο πούρο. Έχει αποδειχθεί ότι οι αυτόχθονες κάτοικοι των νησιών της Καραϊβικής, του Μεξικού και των γειτονικών περιοχών καπνίζουν πούρα από το 10ο αιώνα.

Όπως γνωρίζουμε, ο Χριστόφορος Κολόμβος ήταν αυτός που έφερε τον καπνό στην Ευρώπη. Κατά τη διάρκεια του ταξιδιού του 1492, δύο από τα μέλη του πληρώματός του του, οι Rodrigo de Jerez και Luis de Torres, λέγεται ότι γνώρισαν για πρώτη φορά τον καπνό στο νησί Σαν Σαλβαδόρ των Μπαχάμων, όταν δύο ιθαγενείς τους παρουσίασαν ξηρά φύλλα που έβγαζαν ένα ιδιαίτερο άρωμα.

Ο καπνός διαδόθηκε ευρέως μεταξύ όλων των νησιών της Καραϊβικής, μεταξύ των οποίων και στην Κούβα, όπου ο Κολόμβος είχε εγκατασταθεί με τους άνδρες του.

Περίπου 1592, το Ισπανό γαλεόνι SAN Clemente, στο εμπορικό ταξίδι του από το Ακα-

πούλκο στη Μανίλα, μετέφερε στις Φιλιππίνες 50 κιλά σπόρων καπνού. Ο σπόρος διανεμήθηκε μεταξύ των Ρωμαιοκαθολικών αποστολών που δραστηριοποιούνταν στη χώρα, όπου οι κληρικοί βρήκαν άριστο κλίμα και κατάλληλα εδάφη για την παραγωγή υψηλής ποιότητας καπνού.

1492. Ένας Ινδιάνος κάνει το πούρο του ενώ ο Κολόμβος παρακολουθεί από μακριά!

Στην Ευρώπη τα πρώτα πούρα κατασκευάστηκαν το 1818 στη Φλωρεντία στο διαλυμένο μοναστήρι της αγίας Ορσούλης, που μετατράπηκε σε εργοστάσιο. Στο 19ο αιώνα, το κάπνισμα πούρων ήταν ιδιαίτερα κοινό. Τα τσιγάρα ήταν ακόμα σχετικά σπάνια.

Η κατασκευή των πούρων εξελίχθηκε γρήγορα σε σημαντική βιομηχανία και τα εργοστάσια απασχόλησαν πολλά άτομα, προτού μηχανοποιηθεί η κατασκευή τους.

Εντούτοις, πολλά σύγχρονα πούρα, ως θέμα γοήτρου και ποιότητας, τυλιγόνται ακόμα με το χέρι, κυρίως στην Κεντρική Αμερική και ειδικότερα στην Κούβα. Έχουν μάλιστα γραμμένη τη φράση *totalmente a mano* (συνολικά χιροποίητο) ή *hecho a mano* (χειροποίητο). Πάντως, είναι γενικά παραδεδεγμένο ότι στην Αβάνα της Κούβας κατασκευάζονται τα εκλεκτό-

Από παλιά, οι εκδόσεις της Κούβας προπαγανδίζουν τα πούρα. Από αριστερά, Ινδιάνος καπνίζει πούρο, ένα πούρο Αβάνας "δεσπόζει στην υδρόγειο", κουτί με πούρα και η "Κούβα" με σημαία στο ένα χέρι και κουτί με πούρα στο άλλο.

Αριστερά, πούρα “WILLEM II” σε μονόφυλλο publibel. Δεξιά, μηχανόσημο γερμανικού εργοστασίου πούρων

τερα πούρα. Τοποθετούνται μάλιστα, συνήθως, σε κουτιά από ξύλο κέδρου, για να μην αλλοιώνεται το άρωμά τους.

Η δημοφιλία του καπνίσματος πούρων προκάλεσε το ενδιαφέρον ενός εκδότη ο οποίος έθεσε το 1992 σε κυκλοφορία το περιοδικό Cigar Aficionado, με αρθρογραφία αποκλειστικά

Fuente της Δομινικανής Δημοκρατίας. Υπάρχει από το 1916. Όμως οι πιο παλιοί παραγωγό πούρων αυτής της χώρας είναι οι León. Τα “León Jimenes” και τα “La Aurora” κατασκευάζονται από το 1905. Άλλες παγκόσμια γνωστές μάρκες είναι των Zino Davidoff (Ελβετία), Edgar M. Cullman, Villazon & Co., J.C. Newman Cigar Company (και οι τρεις των ΗΠΑ), κλπ.

Σήμερα τα καλύτερα πούρα ευρωπαϊκής κατασκευής είναι τα ολλανδικά. Υπάρχει ωστό-

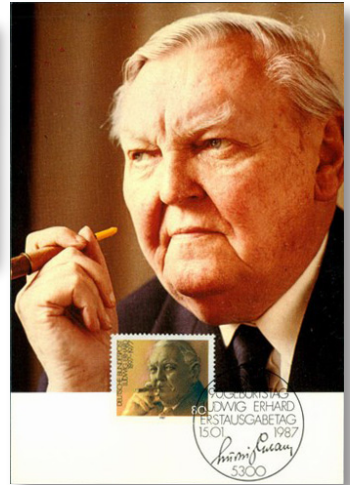
Από αριστερά: Καπνοχώραφο και δυο χέρια που τυλιγούν ένα πούρο. Πρόσφιψη ιστορικής Fabrica de Tabacos της Αβάνας, με την ταινία της μάρκας. Χαβανέζικα πούρα έτοιμα για κατανάλωση... ..και “έπί το έργον”!

σχετική με τα πούρα και τους καπνιστές τους. Σύμφωνα με αυτό το περιοδικό, η πιο γνωστή, ίσως, οικογένεια βιομηχάνων παραγωγής πούρων στον κόσμο είναι η οικογένεια Arturo

σο και ένα είδος ευρωπαϊκού πούρου (γνωστού ως “Τοσκάνο”), ακριβώς επειδή στη Φλωρεντία, πρωτεύουσα της Τοσκάνης, είχε ήση από τον 19^ο αιώνα μεγάλη διάδοση.

Οι δυο όψεις παλιού μονόφυλλου Βαυαρίας (ρεπικέ)

Μερικοί από τους "ιστορικούς" καπνιστές πούρων:
Τζον Κένεντι, Τσε Γκουεβέρα, Ουίνστον Τσόρτσιλ, Λούντβιχ Έρχαρντ

Ένα πούρο αποτελείται από περιτυλιγμένα φύλλα καπνού, σε κυλινδρικό σχήμα, που καταλήγει σε κωνοειδή άκρα. Η ποιότητά του εξαρτάται κυρίως από το φύλλο που αποτελεί το περικάλυμμα και που διαποτίζει όλο το πούρο με το άρωμά του.

Τα πούρα είναι δύο ειδών: εκείνα με τρυπημένο άκρο για την απορρόφηση του καπνού και εκείνα τα οποία χρειάζεται να κοπούν ή να τρυπηθούν στο άκρο για να διευκολυνθεί η εισπνοή του καπνού.

Στους διεθνώς γνωστούς καπνιστές πούρων πρέπει ασφαλώς να συμπεριλάβουμε τους Φιντέλ Κάστρο (δικαιωματικά!) και Τσε Γκουεβέρα, Ουίνστον Τσόρτσιλ, Τζον Κένεντι, Τζορτζ Μπερνς, Μαρκ Τουέν, Σίγμουντ Φρόιντ, Μπιλ Κλίντον, Αλ Καπόνε, τον μπασκετμπολίστα Μίκαελ Τζόρταν, τον Άρνολτ Ζβατζίναγκερ... Από τους πιο παλιούς θα αναφέρουμε τον

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι το κάπνισμα, σε όλες τις μορφές του, βλάπτει. Όμως, όπως και να το κάνουμε, ύστερα από ένα καλό γέυμα και καλό κρασί, ένα πούρο είναι ότι ...πρέπει!

Εδουάρδο Ζ' της Αγγλίας, αλλά και το συνθέτη Φραντς Λιστ. Ο πλήρης κατάλογος θα απαιτούσε πολλές σελίδες!

Είναι γνωστές σε όλους οι "βλαβερές συνέπειες του καπνού". Το είπε και ο Τσέχωφ στο ομώνυμο θεατρικό του. Όμως –και ας με συγχωρήσει-, το να ρεμβάζει κανείς το ηλιοβασίλεμα, βολεμένος άνετα σε μια πολυθρόνα και καπνίζοντας ένα καλό πούρο είναι μια από τις μεγαλύτερες απολαύσεις...

Αχ! Γιατί όλα τα "ωραία" να είναι "βλαβερά";

Παντελής Λεούσης

Η προμετωπίδα του Cigar aficionado (παθιασμένος για πούρα)

Γαλλικό τευχίδιο (19/03/1891) με διαφήμιση ειδών καπνιστού

Η ιστορία ενός διαμαντιού

Κάπου στα 1450, στην Κεντρική Ινδία, βρέθηκε ένα ξεχωριστό διαμάντι, που έμελλε να γίνει ακόμα πιο ξεχωριστό από την μετέπειτα ιστορία του. Ήταν 88,7 καρατίων (δηλαδή ζύγιζε 18 γρ) και είχε μήκος 3 εκ. Το χρώμα του ήταν κιτρινωπό και είχε εξαιρετική διαύγεια.

Όπως ήταν φυσικό το διαμάντι παραδόθηκε στην βασιλική Αυλή, στον Σαχ του Αχμανταγκάρ.

Το 1591 ο Σαχ Νιζάμ -όπως λεγόταν- διέταξε να χαραχτεί σε μια από τις έδρες του διαμαντιού η ακόλουθη επιγραφή: “Μουρχλάν-Νιζάμ-Σαχ ο Δεύτερος. Έτος 1000 “.

Όμως ο Σαχ Νιζάμ δεν χάρηκε το διαμάντι για πολύ. Λίγους μήνες μετά ο κυβερνήτης της Βόρειας Ινδίας, ο Μέγας Μογκχούλ Ακμπάρ, κατέλαβε το Αχμανταγκάρ, μαζί και το διαμάντι.

Όταν αργότερα ήρθε στο θρόνο των Μεγάλων Μογκχούλ ο εγγονός του Αλμπάρ, ο Σαχ Γιεχάν (που μεταφράζεται “ο κυβερνήτης του κόσμου”), διέταξε να χαραχθεί μια δεύτερη επιγραφή στο διαμάντι: “Γιος του Γιεχανγκίρ-Σαχ, Γιενάν-Σαχ. Έτος 1051“. Σύμφωνα με το σύγχρονο ημερολόγιο, ήταν το έτος 1641.

Ο γιος του Jehan-Σαχ Αουρέγκ-Ζεμπ, περήφανος για το διαμάντι που κληρονόμησε, το κρέμασε σε περίοπτη θέση, επάνω από το θρόνο του, και το περιτριγύρισε με ρουμπίνια και σμαράγδια.

Μέχρι 1738, το διαμάντι της ιστορίας μας έμεινε στο Δελχί.

Το 1738 ο Πέρσης βασιλιάς Ναντίρ-Σαχ επιτέθηκε στην Ινδία, την κατέλαβε και πήρε το διαμάντι στην Περσία. Αλλά επειδή, προφανώς, άρεσε και σ' αυτόν το παιχνίδι των εγγραφών πάνω στο διαμάντι, σε μία τρίτη έδρα του πολύτιμου λίθου το 1824 εμφανίστηκε μία τρίτη επιγραφή : “Σουλτάνος του Κανγκκάρ-Φαθ Αλί-Σαχ. Έτος 1242 “.

Το 1829, ένα απροσδόκητο γεγονός έμελλε να αλλάξει την ιστορική διαδρομή του ινδικού διαμαντιού. Ο Ρώσος διπλωμάτης και συγγραφέας Αλεξάντρ Γκριμπογιέντοφ (1795 –1829), λίγους μήνες μετά το γάμο του με μία δεκαεξάχρονη Ρωσίδα πριγκίπισσα, στάλθηκε στην Περσία, ως Πληρεξούσιος Υπουργός. Αμέσως μετά την άφιξη του συνέπεσε να γίνουν σοβαρά επεισόδια και διαδηλώσεις έξω από την Ρωσική Πρεσβεία της Τεχεράνης. Ένας Αρμένιος ευνούχος και δύο Αρμενοπούλες είχαν αποδράσει από το χαρέμι του Σαχ-Φαθ Αλί-Σαχ και κατέφυγαν στη Ρωσική Πρεσβεία. Αυτό εξαγρίωσε τον όχλο, ο οποίος ξεχύθηκε στους δρόμους, επιτέθηκε στην πρεσβεία και διάσπασε τη φρουρά. Ο Γκριμπογιέντοφ αποκεφαλίστηκε και το σώμα του ρίχτηκε στα

Το περίφημο Διαμάντι Σαχ

σκουπίδια.

Αμέσως απειλήθηκε διπλωματικό επεισόδιο. Η Ρωσική κυβέρνηση απαίτησε την αυστηρή τιμωρία των ενόχων. Από το φόβο των συνεπειών, ο Κανγκκάρ-Φαθ Αλί-Σαχ έστειλε το γιο του στην Αγία Πετρούπολη, όπου και έδωσε το διαμάντι ως δώρο (ως αποπληρωμή του εγκλήματος;). Την στιγμή της παράδοσης ήταν παρών και ο ίδιος ο Τσάρος.

Με αυτό τον τρόπο το περίφημο διαμάντι, που έμεινε γνωστό ως Διαμάντι Σαχ, βρέθηκε στο Ταμείο Διαμαντιών του Κρεμλίνου, όπου και έκτοτε εκτίθεται ως ένας από τους επτά ιστορικότερους πολύτιμους λίθους στον κόσμο.

Αυτό το Алмазный фонд που χρονολογείται από την εποχή του Μεγάλου Πέτρου της Ρωσίας -ιδρύθηκε το 1719- αποτελεί μία μοναδική συλλογή πολύτιμων λίθων, κοσμημάτων και φυσικών πετρωμάτων, που φυλάσσονται και εκτίθενται στο Κρεμλίνο της Μόσχας.

Αλεξάντρ

Γκριμπογιέντοφ.

Ο βίαιος θάνατός του απέφερε στη Ρωσία ένα από τα σπουδαιότερα διαμάντια στον κόσμο

Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙ ΟΛΥΜΠΙΑΔΕΣ

του Παντελή Λεούση

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

1952, Ελσίνκι

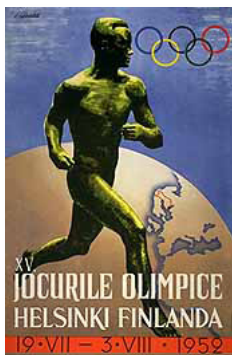
Η τελετή έναρξης πραγματοποιήθηκε στις 19 Ιουλίου 1952 στο Ολυμπιακό στάδιο του Ελσίνκι, μπροστά σε 70 000 θεατές. Οι δύο τελευταίοι λαμπαδηδρόμοι που εισήλθαν στο στάδιο ήταν οι πολλακίς Φιλανδοί ολυμπιονίκες Hannes Kolehmainen και Paavo Nurmi. Ειδικά ο δεύτερος αποθεώθηκε από το πλήθος. Ήταν αυτός που άναψε τη φλόγα πάνω στον κύριο ειδικό πύργο του σταδίου ύψους 72,71 μ.

Στα χαρακτηριστικά της Ολυμπιάδας του Ελσίνκι ήταν:

- Η πρώτη επανεμφάνιση της Ρωσίας με τη σημαία της Σοβιετικής Ένωσης, ύστερα από απουσία 40 ετών.
- Η για την αποφυγή εντάσεων ύπαρξη δύο ξεχωριστών ολυμπιακών χωριών: ένα για τους Ανατολικούς και ένα για τους Δυτικούς
- Η ισοδυναμία σε αριθμό αθλητών ΗΠΑ και Σοβιετικής Ένωσης. Είχαν και οι δύο από 333!
- Η παρέλαση για πρώτη φορά μίας γυναίκας αθλήτριας ως σημαιοφόρου της χώρας της: ήταν η Ουρουγουανή Estrella Puentes.

Εκτός από τα καθιερωμένα εμβλήματα, ο συνθέτης, καθηγητής Aare Merikanto, γιός του επίσης αξιολόγου συνθέτη Oscar Merikanto, συνέθεσε για την Ολυμπιάδα του 1940 μία φανφάρα (πανηγυρική πομπώδη σύνθεση) διάρκειας πέντε λεπτών. Όμως, η Οργανωτική Επιτροπή της Ολυμπιάδας του Ελσίνκι γύρεψε από το συνθέτη μία νέα, συντομότερη εκδοχή αυτής της μουσικής, με διάρκεια έως δύο λεπτών. Το αίτημα ικανοποιήθηκε, η δίλεπτης διάρκειας φανφάρα υιοθετήθηκε και εκτελέστηκε με επιτυχία.

Τέλος, η Φινλανδική Ραδιοφωνία γύρεψε μία τρίτη εκδοχή της μουσικής του Μερικάντο,

Η επίσημη αφίσα της Ολυμπιάδας του Ελσίνκι και ο Πάβο Νούρμι ενώ ανάβει την Ολυμπιακή Φλόγα

διάρκειας 20-30 δευτερολέπτων, για να χρησιμοποιηθεί ως σήμα, κάτι που επίσης ετοίμασε ο συνθέτης. Αυτό το σήμα χρησιμοποιήθηκε επίσης ως αγγελτήριο μουσική πριν από κάθε απονομή, για την προσέλευση της προσοχής του κοινού.

Ο επίσης συνθέτης Taneli Kuusisto έγραψε ειδικά για τους αγώνες την καντάτα *Μία Φιλανδική Προσευχή*, ενώ ο

διασημότερος εκπρόσωπος της εθνικής μουσικής σχολής της χώρας, ο **Γιαν Σιμπέλιους** (1865-1957), διασκεύασε με δική του πρωτοβουλία το έργο του *Τραγούδι των Αθηναίων*, το οποίο και παίχτηκε κατά την τελετή λήξης.

Καθώς μέχρι το 15^ο Συνέδριο της ΔΟΕ οι Συνέδριοι δέχονταν πως

Ωραία σφραγίδα Ιαπωνίας προς τιμήν του Γιαν Σιμπέλιους

Γιαν Σιμπέλιους, ο εθνικός μουσουργός της χώρας των "Χιλίων λιμνών". Ένα από τα γνωστότερα έργα του είναι και το *Τραγούδι των Αθηναίων*

δεν υπήρχε επίσημος Ολυμπιακός Ύμνος που μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε όλες της Ολυμπιάδες, υπεδείχθη στους οργανωτές της Ολυμπιάδας του Ελσίνκι να χρησιμοποιήσουν τον Ύμνο του **Ριχάρδου Στράους** σε λόγια του Robert Luban, που είχε τραγουδηθεί

στην Ολυμπιάδα του Βερολίνου, ή τους στίχους του Rudyard Kipling σε μουσική επένδυση του Roger Quilter που είχαν τραγουδηθεί στο Λονδίνο το 1948.

Linjama, ο οποίος συνέθεσε τον **Ολυμπιακό Ύμνο** του πάνω στα λόγια του δεύτερου νικητή, του Τοϊνο Λυγ.

Ο ύμνος εκτελέστηκε στην τελετή έναρξης (19/07) και λήξης (3/08), από χορωδία 526 χορωδών και ορχήστρα 180 μουσικών. Οι 310 γυναίκες χορωδοί ήταν όλες ντυμένες με εθνικές ενδυμασίες. Στην ορχήστρα συνέπραξαν πολλές στρατιωτικές φιλαρμονικές της χώρας.

Για την ανάκρουση των ύμνων στις τελετές απονομής του κεντρικού σταδίου υπήρχε ορχήστρα 120 ατόμων. Στα άλλα στάδια χρησιμοποιήθηκαν ορχήστρες 20 έως 60 ατόμων.

Μελβούρνη, 1956

Η Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή (ΔΟΕ) προκήρυξε διεθνή διαγωνισμό για την επιλογή νέου Ολυμπιακού Ύμνου. Τα λόγια που είχαν επιλεγεί ήταν απόσπασμα από μία ωδή του **Πινδάρου**.

Στο διαγωνισμό έλαβαν μέρος 387 συνθέσεις από 40 χώρες. Νικήτρια βγήκε η σύνθεση ενός Πολωνού που ζούσε στο Παρίσι, ονόματι Michal Spisak.

Πρώτη παρουσίαση της σύνθεσης έγινε στη Μελβούρνη, κατά τη μεγαλειώδη τελετή έναρξης του Συνεδρίου της ΔΟΕ. Αμέσως μετά εκτελέστηκε κατά την τελετή έναρξης και λήξης της Ολυμπιάδας της Μελβούρνης.

Καθώς κατά την εκτέλεση των εθνικών ύμνων των διαφόρων χωρών είχαν παρατηρηθεί στο παρελθόν αρκετά και σοβαρά λάθη, το Δεκέμβριο του 1954 κλήθηκαν όλες οι χώρες να στείλουν στην Ο.Ε. της Αυστραλίας παρτιτούρα

Νότες του εθνικού ύμνου της Φινλανδίας πάνω από τη σημαία της χώρας. Η σφραγίδα περιλαμβάνει τα πρώτα λόγια του ίδιου ύμνου

Οι οργανωτές είχαν ακόμα το δικαίωμα να προκηρύξουν διαγωνισμό για ένα δικό τους Ολυμπιακό Ύμνο, εκδοχή που τελικά προτιμήθηκε. Νικητές αυτού του διαγωνισμού για τους στίχους ήταν οι στιχουργοί Niilo Partanen και Τοϊνο Λυγ. Το μοναδικό βραβείο για τη μουσική δόθηκε στο δάσκαλο πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης Jaakko

Εικονογραφική αναπαράσταση του τραγουδιού **Waltzing Matilda** που έχει θέση δεύτερου (ανεπίσημου) εθνικού ύμνου των Αυστραλών. Ιδιαίτερα δημοφιλές στη χώρα, ακούστηκε πολλές φορές κατά τη διάρκεια των αγώνων

του ύμνου τους με ενορχήστρωση για στρατιωτική μπάντα. Τον Αύγουστο του 1955 εστάλη δεύτερη επιστολή με το ίδιο περιεχόμενο. Παρόλα ταύτα, οι παρτιτούρες που εστάλησαν ήταν άλλες για συμφωνικοί ορχήστρα, άλλες για πιάνο, ενώ πολλοί ύμνοι εστάλησαν με τη μορφή δίσκου γραμμοφώνου ή μαγνητοταινίας!

Η Ι.Ο.Σ., στη συνεδρίαση του 1955 αποφάσισε η διάρκεια όλων των ύμνων να μην υπερβαίνει το ένα λεπτό. Τη σύντημή τους ανέλαβε ο αρχιμουσικός της Βασιλικής Πολεμικής Αεροπορίας L. H. Hicks. Δουλειά λεπτή, επίπονη, όχι χωρίς αντιδράσεις, που διάρκεσε –μαζί με τις σχετικές ηχογραφήσεις- έξη ολόκληρους μήνες.

Τη φανφάρα για την ύψωση της Ολυμπιακής Σημαίας συνέθεσε επίσης ο L. H. Hicks.

Κατά την τελετή έναρξης, οι μπάντες των τριών στρατιωτικών σωμάτων της χώρας σχημάτισαν, παινίζοντας, τους πέντε Ολυμπιακούς Κύκλους. Ταυτόχρονα, στο άκρο της μπαγκέτας του αρχιμουσικού εμφανίστηκε κόκκινη φλόγα. Αμέσως μετά, 1200 χορωδοί έψαλαν τον εθνικό ύμνο της Αυστραλίας.

1960 Ρώμη

Η επιλογή της μουσικής και του επίσημου σαλπίσματος της 17^{ης} Ολυμπιάδας χρειάστηκε αρκετό χρόνο. Η Καλλιτεχνική Επιτροπή επέλεξε τελικά ως μουσικό θέμα των Αγώνων τον "Ύμνο του ήλιου" από την όπερα του Πιέτρο Μασκάνι *Τρις*, ο οποίος εκτελέστηκε από την περίφημη χορωδία της Ακαδημίας της Αγίας Καικιλίας. Το επίσημο Ολυμπιακό Εμβατήριο και την εναρκτήρια φανφάρα συνέθεσε ο Τζουζέππε Μπλανκ.

Κατά την ίδια Ολυμπιάδα εκτελέστηκε και η *Συμφωνία της Ολυμπίας* του Πολωνού συνθέτη Sbigniew Turski.

Καθ' όλη τη διάρκεια της τελετής έναρξης όλες οι καμπάνες των εκκλησιών της Ρώμης ηχούσαν χαρμόсуνα, ενώ ταυτόχρονα κανονιοβολισμοί δονούσαν την ατμόσφαιρα. Τόσο οι Αγώνες, όσο και πολλές από τις καλλιτεχνικές εκδηλώσεις μεταδόθηκαν τηλεοπτικά σε 17 χώρες.

Άξιο αναφοράς είναι και το γεγονός ότι κατά την ανάκρουση των εθνικών ύμνων στην Ολυ-

μπιάδα της Ρώμης, την ώρα της βράβευσης των πρώτων νικητών, αντί των εθνικών ύμνων της Ανατολικής και Δυτικής Γερμανίας (όταν νικητές ήταν αντίστοιχα υπήκοοι της –τότε διαιρημένης- χώρας) ανακρούονταν και στις δύο περιπτώ-

σεις ο **Ύμνος στη Χαρά**, των Σίλερ και Μπετόβεν, από το 4^ο μέρος της 9^{ης} Συμφωνίας του τελευταίου. Αυτό διότι οι δύο χώρες είχαν κατεβάσει ενιαία ομάδα και, όπως ήταν φυσικό, υπήρχε διαμάχη για το ποιος

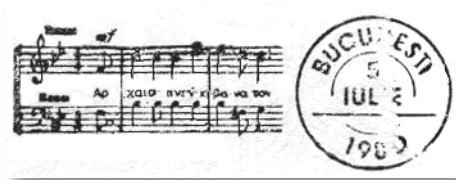

Μουσική από τον Ύμνο στη Χαρά του Μπετόβεν σε γραμματόσημο Μεξικού

από τους δύο ύμνους θα ακούγονταν.

Όμως η Ολυμπιάδα της Ρώμης σηματοδότησε ένα σπουδαίο γεγονός, μία σημαντική αλλαγή για τα μουσικά πράγματα των μετέπειτα Ολυμπιάδων. Σε αυτήν ακούστηκε και πάλι ο ξεχασμένος **Ολυμπιακός Ύμνος** των Παλαμά-Σαμάρα. Ίδου το ιστορικό αυτής της απόφασης:

Μέχρι την Ολυμπιάδα της Μελβούρνης δεν υπήρχε επίσημος Ολυμπιακός Ύμνος. Κάθε χώρα ανέθετε τη σύνθεση –ή προκήρυσσε διαγωνισμό για τη σύνθεση- του δικού της ύμνου. Το 1958, κατά τη συνάντηση της ΔΟΕ στο Τόκιο,

Πρώτα λόγια και νότες του Ολυμπιακού Ύμνου των Παλαμά-Σαμάρα σε ρουμάνικη σφραγίδα

ο Ryotaro Azuma (προσωπικότητα του ολυμπιακού κινήματος, με πολλαπλές προσπάθειες για την αναβίωση του αθλητισμού και της Ολυμπιακής ιδέας στην μεταπολεμική Ιαπωνία) οργάνωσε συναυλία για να καλωσορίσει τα μέλη της. Το πρόγραμμα της συναυλίας περιλάμβανε και τον **Ολυμπιακό Ύμνο των Σαμάρα-Παλαμά**, ο οποίος έτυχε ευμενέστατης υποδοχής και συγκίνησε τους πάντες. Τότε ομόφωνα οι Αθάνατοι της ΔΟΕ αποφάσισαν την καθιέρωσή του σαν μόνιμου Ύμνου, συμβόλου όλων των Ολυμπιάδων.

(Συνεχίζεται)

Τατουάζ σε γραμματόσημα! (Τί άλλο θα δούμε;)

Το τατουάζ υπάρχει στη Ασία και στην Ευρώπη από τη νεολιθική εποχή. Στην περιοχή των Άλπεων βρέθηκε ένας προϊστορικός άνθρωπος ηλικίας 5.500 ετών, παγωμένος και αφυδατωμένος, ο "άνθρωπος των πάγων" ή "άνθρωπος του Ötzi". Πάνω στα άκρα του έφερε γραμμικά «θεραπευτικά» τατουάζ. Στην Κίνα βρέθηκαν εξίσου παλιές μούμιες, με τατουάζ ανάλογα με αυτά της Ευρώπης. Υπάρχουν πλήθος τεκμηρίων που αποδεικνύουν την εφαρμογή της πρακτικής του τατουάζ από τα προϊστορικά χρόνια.

Η εβραίο-χριστιανική κουλτούρα δεν ευόησε την ανάπτυξη του τατουάζ. «Δεν θα κάνετε χαρακιές στο σώμα και δεν θα ζωγραφίζετε τατουάζ...» αναφέρεται σαφώς στα Λευτικά της Παλαιάς Διαθήκης (19:28).

Το τατουάζ (tatouage) είναι λέξη γαλλική που πέρασε και στα ελληνικά. Προέρχεται από την ταϊτιανή λέξη "tatau" που σημαίνει σημαδεύω ή σχεδιάζω. Χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά από κάποιον Δόκτορα Berchon, με τον αγγλικό όρο Tattoo, μετά το δεύτερο ταξίδι του Κουκ στην Ταϊτή το 1772. Την ίδια εποχή το ανακάλυψαν οι Ευρωπαίοι, με πρώτους τους ναύτες του Κουκ. Έκτοτε, οι ναύτες της εποχής συνήθισαν να κάνουν με τατουάζ ένα μεγάλο σταυρό στην πλάτη τους για να αποφύγουν το μαστίγωμα όταν έπεφταν σε παράπτωμα. Τα θρησκευτικά ήθη της εποχής ήταν διαφορετικά. Πώς θα μπορούσε καείς να μαστιγώσει ένα "σταυρό";

Οι λόγοι για τους οποίους οι άνθρωποι επιζητούσαν ή υφίσταντο το τατουάζ ήταν ποικίλοι. Το τατουάζ γινόταν ως διακριτικό χαρακτηριστικό μιας ομάδας, για λόγους διακοσμητικούς, θρησκευτικούς, πρακτικών μαγείας, κλπ. Για τους Μαορί της Ν. Ζηλανδίας, π. χ., οι λόγοι ήταν θρησκευτικοί. Οι πειρατές, οι κατάδικοι, οι λεγεωνάριοι, οι Εβραίοι τα χιλιερικά χρόνια, έφεραν τατουάζ ως ταυτότητα μιας συγκεκριμένης ομάδας.

Όλα άλλαξαν με τον καιρό, και από τη δεκαετία του 1970 η συνήθεια του τατουάζ έγινε μόδα. Οι νέοι, κυρίως, εφαρμόζουν τατουάζ στο σώμα τους ως ένα είδος "ταυτότητας", για διακόσμηση, για εντυπωσιασμό, για να τονίσουν την αφοσίωσή τους σε ένα άτομο, σε μια ιδέα, ή, έτσι απλά, γιατί έκανε τατουάζ και ...ο φίλος τους!

Βέβαια, ένα σωστό τατουάζ είναι ανεξίτηλο. Μένει πάνω στο σώμα για ολόκληρη τη ζωή. Πολλοί είναι αυτοί που αργότερα το μετανιώνουν...

Όσοι φιλοτελιστές ενδιαφέρονται για σχέδια τατουάζ, φρόντισε γι' αυτούς το Αρχιπέλαγος των Νησιών Έλαντ (Åland). Είναι, ομολογουμένως, ιδιαίτερα καλαίσθητα. Κυκλοφόρησαν σε τευχίδιο των δύο σειρών.

Όμως, να που φτάσαμε αισίως και στα τατουάζ. Είναι εμφανές ότι η θεματολογία άρχισε να εξαντλείται. Τί άλλο θα σοφιστούνε οι "αρμόδιοι";

Α. Τ.

Τατουάζ, διαφόρων τύπων, όπως βρίσκονται απεικονίζονται στο τευχίδιο των δύο σειρών που κυκλοφόρησαν τα ταχυδρομεία των νησιών Έλαντ. Το 1^ο είναι τατουάζ που ανήκει στο χέρι του ναυτικού Mikael Sandholm. Απεικονίζει τη σημαία των Åland, με κείμενο που γράφει «Τάφος του ναύτη». Το 2^ο είναι φυλετικό τατουάζ που ο ίδιος ο ιδιοκτήτης του Thomas Dahlgren ζωγράφισε στο αριστερό του χέρι. Το τρίτο γραμματόσημο απεικονίζει το τατουάζ της Linda Åberg. Το έκανε σε ανάμνηση του καταστροφικού τσουνάμι του Δεκέμβρη 2004, από το οποίο σώθηκε. Κάτω από τα λουλούδια, αναγράφεται "forever in my memory" (για πάντα στη μνήμη μου) στα Ταϊλανδικά.

Ο Βομβαρδισμός της Δρέσδης

Αποκαλούμενη “η Φλωρεντία του Έλβα”, η παλαιά πρωτεύουσα των πριγκίπων της Σαξωνίας, ήταν μία από τις πιο όμορφες πόλεις του 17^{ου} αιώνα που κατόρθωσαν να φτάσουν άθικτες μέχρι τα μέσα του 20^{ου}. Παντού παλάτια, κτήρια εποχής, έργα τέχνης, μουσεία.

Αρχές του 1945, η πλημμύρα των προσφύγων που την κατακλύζει εξαιτίας της προέλασης του Ερυθρού Στρατού έχει ανεβάσει τον πληθυσμό της σε 600.000 άτομα.

Η Δρέσδη είχε ήδη υποβληθεί σε βομβαρδισμούς το 1944 και τον Ιανουάριο το 1945, που στόχευαν βιομηχανικές εγκαταστάσεις στην περιφέρεια της πόλης. Το Φεβρουάριο, ήρθε η σειρά της ίδιας της καρδιάς της παλιάς πόλης να γίνει ο επόμενος στόχος. Στις 13, στις 10.15’ μ.μ., ένα πρώτο κύμα από 245 αγγλικά Avro Lancaster αδειάζει επάνω της το φορτίο τους. Ήταν μεγάλες βόμβες διασποράς των 2 τόνων. Αυτό δεν ήταν παρά η προετοιμασία. Στόχος της επιχείρησης ήταν ο θρυμματισμός των τζαμιών, το τρύπημα των τοίχων και των στεγών, έτσι ώστε η φωτιά να μπορεί κατόπιν να διαδοθεί πιο σίγουρα. Στις 3.00 το πρωί, ένα δεύτερο κύμα 529 Avro Lancaster έριξε 11.000 κλασικές βόμβες, καθώς και 280.000 εμπρηστικές βόμβες φωσφόρου.

Η Δρέσδη δεν είναι πια παρά μία φλεγόμενη κόλαση.

Αλλά υπήρξε και συνέχεια. Στις 11.30 πριν το μεσημέρι, μέσα σε ένα

σύννεφο του καπνού 5 χλμ του πάχους, εμφανίστηκε το τρίτο κύμα αεροπλάνων. Ήταν 450 αμερικανικά B17 που ξεφόρτωσαν το θανατηφόρο φορτίο τους, συμπληρώνοντας έτσι την ποσότητα βομβών που είχε εξαρχής προβλεφτεί: 7.000 τόνοι !

Χιλιάδες τα θύματα, οι καμένοι ζωντανόι στα φλεγόμενα ερείπια, οι κομματιασμένοι από τις εκρήξεις. Όσοι κατάφεραν να βγουν στο δρόμο έτρεχαν αλλόφρονες να σωθούν. Όμως και αυτών η τύχη δεν ήταν καλύτερη. Η αεροπορία τους κυνηγά παντού... Τα πολυβόλα κροταλίζουν πάνω από τις λεωφόρους, τα πεζοδρόμια, τις

αλές...

Ύστερα άρχισαν οι εικασίες για τον πραγματικό αριθμό των θυμάτων και τις ακριβείς αιτίες αυτής της επιχείρησης. Ένας αγγλικός ιστορικός ανεβάζει τον αριθμό των θανάτων σε 135.000. Αν είναι έτσι, τότε βομβαρδισμός της Δρέσδης θα πρέπει να είναι ο πιο μοιραίος όλου του πολέμου, μεγαλύτερος και από εκείνον της Χιρσίμα. Υπάρχουν ακόμα σοβιετικές πηγές που έχουν μιλήσει για 200.000 νεκρούς...

Αλλά ποιες ήταν άραγε οι αιτίες αυτής της

Το βομβαρδιστικό Avro Lancaster

Έκδοση των νησιών Μάρσαλ για την επέτειο του βομβαρδισμού της Δρέσδης. Σε πρώτο πλάνο το χρυσό άγαλμα του βασιλιά Αύγουστου του Δυνατού, από τα σύμβολα της πόλης

Δρέσδη, 14 Φεβρουαρίου 1945. Ερείπια, συντρίμια, αποκαΐδια και πτώματα...

βαρβαρότητας; Μήπως ο Τσόρτσιλ ήθελε απλά να εκδικηθεί τα θύματα των γερμανικών βομβαρδισμών στην Αγγλία;

Κάτω, η περίφημη όπερα της Δρέσδης μετά τους βομβαρδισμούς. Πάνω, η όπερα μετά την αποκατάστασή της

Μήπως, τρομοκρατώντας τον γερμανικό πληθυσμό ή καταστρέφοντας έναν κόμβο επικοινωνίας ανάμεσα σε Λειψία και Βερολίνο, προσπάθησε με αυτό τον τρόπο να επιταχύνει το τέλος του πολέμου; Μήπως ενέργησε μετά από αίτημα των Σοβιετικών, για να αποδιοργανωθεί η γερμανική άμυνα στα μετόπισθεν του μετώπου της Σιλεσίας; Ή, αντίθετα, θέλησε με αυτό τον τρόπο να εντυπωσιάσει τους Σοβιετικούς, ως ένα είδος προειδοποίησης προς αυτούς για ένα μελλοντικό πόλεμο ανάμεσα σε Ανατολή και Δύση;

Υποθέσεις πολλές. Ίσως υπάρχουν και άλλες. Ένα μόνο είναι γεγονός: οι 135.000 νεκροί, στη μεγάλη τους πλειονότητα άμαχοι, αθώοι πολίτες. Οι παλιοί εχθροί συμφιλιώθηκαν. Η Δρέσδη ξαναφτιάχτηκε, από την αρχή, όπως ήταν κάποτε. Οι νεκροί όμως δεν ξαναγυρίζουν...

Π.Λ.

Ο Σιμόν Βίσενταλ και η συλλογή του

Θυμόσαστε τον Σιμόν Βίσενταλ (Simon Wiesenthal, 1908-2005), τον γνωστό κυνηγό των Ναζί που είχε συμβάλει στη σύλληψη του διαβόητου Άντολφ Άιχμαν και τον είχε οδηγήσει σε δίκη στο Ισραήλ; Ο Βέσενταλ υπήρξε ένας από τους λίγους που κατάφεραν να διαφύγουν από τα ναζιστικά στρατόπεδα (πέρασε από 12 συνολικά), μέσα στα οποία έχασε 89 μέλη της οικογένειάς του! Μετά τον πόλεμο έταξε τη ζωή του στη σύλληψη και καταδίκη των Ναζί εγκληματιών πολέμου. Για το σκοπό αυτό το 1977 ίδρυσε το Κέντρο Σιμόν Βίσενταλ που κατάφερε να συλλάβει συνολικά πάνω από 1100 εγκληματίες ναζί.

Ο Σιμόν Βίσενταλ, αρχιτέκτων το επάγγελμα, ήταν ταυτόχρονα ένας γνωστός συλλέκτης γραμματοσήμων.

Αμέσως μετά το θάνατό του, ο γνωστός γερμανικός οίκος δημοπρασιών Köhler του Βισμπάντεν ανέλαβε την εκποίηση της συλλογής του, μετά από επιθυμία του ίδιου όταν ήταν ακόμα εν ζωή.

Το ποσό που απέδωσε η πώληση έφτασε τα 791.000 €, ενώ η εκτίμηση του καταλόγου ανέφερε μόνο 350.000 €. Τα συλλογή αποτελούσαν γραμματόσημα από όλο τον κόσμο και η πώληση διάρκεσε μόλις δύο ώρες. Ένα γραμματόσημο της Κίνας έπιασε 41.000 €. Αυτό ήταν και το υψηλότερο ποσό της δημοπρασίας για μονό κομμάτι. Μερικά από τα πρώτα γερμανικά γραμματόσημα απέδωσαν 5.200 €. Ένα αυστριακό γραμματόσημο με το πορτρέτο του Χίτλερ που είχε το όνομα “Ο Χίτλερ πίσω απ’ τα κάγκελα” (έφερε ένα πλέγμα μαύρο πάνω από την εικόνα), έφτασε τα 5.400 €. Μεταξύ των άλλων λαχμών, τα γραμματόσημα Ρωσίας πουλήθηκαν αντί 53.000 € και της Πολωνίας 58 000 €.

Ο Wiesenthal ξεκίνησε τη συλλογή του το 1950 και μέχρι το θάνατό του, το 2005, συνέλλεξε χιλιάδες γραμματόσημα, με προτίμηση της γενέτειράς του Γαλικίας (περιοχή μεταξύ Πολωνίας και Ουκρανίας).

Άρχισε να μαζεύει γραμματόσημα μετά από ιατρική συμβουλή. Ο γιατρός του θεώρησε πως ο φιλοτελισμός θα τον ηρεμούσε και θα τον βοηθούσε να απαλλαγεί από τις διαταραχές του ύπνου.

Λ. Τ.

Η συνέχεια της “Αναδρομής στις Ελληνικές Φιλοτελικές Εκθέσεις” του Ν. Καρδούλη αναβάλλεται για το επόμενο τεύχος

ΑΝΟΙΚΤΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Η "Ανοικτή Επιστολή" είναι μία μόνιμη στήλη του περιοδικού μας, στην οποία παρουσιάζονται όλες οι χρήσιμες πληροφορίες για τον καταρτισμό μιας θεματικής συλλογής που φιλοδοξεί να εκθεθεί σε μία επίσημη εθνική έκθεση ή έκθεση FIP-FEPA, από την επιλογή του θέματος, του χαρτιού και του φιλοτελικού υλικού, μέχρι και την καλύτερη αισθητική της παρουσίαση.

Πέρασαν σχεδόν δέκα ολόκληρα χρόνια αφότου ασχοληθήκαμε για πρώτη φορά με τα "παράθυρα". Η σχετική ΑΝΟΙΚΤΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ είχε δημοσιευτεί στο τεύχος Νο 2 του 2000. Είναι ασφαλώς καιρός να επανέλθουμε. Είναι πολλά τα νέα μέλη που προστέθηκαν και είναι βέβαιο πως ελάχιστα από αυτά είχαν την ευκαιρία να διαβάσουν αυτό το τόσο χρήσιμο άρθρο.

Με εξαίρεση μερικά από τα παλαιότερα γνωστά εκθέματα καταξιωμένων Ελλήνων θεματικών, ελάχιστοι από τους νεότερους έχουν αντιληφθεί τη σημασία των "παραθύρων" και έχουν εφαρμόσει την τεχνική τους, αδικώντας έτσι τα εκθέματά τους.

Ας αρχίσουμε όμως και πάλι από την αρχή.

Τα "παράθυρα".

Πότε και πώς πρέπει να χρησιμοποιούνται;

"Παράθυρα" ονομάζουμε τα κάθετα ή οριζόντια ανοίγματα που δημιουργούμε στα εκθεσιακά μας φύλλα και που μας επιτρέπουν να δείξουμε μόνο ένα τμήμα του φιλοτελικού αντικειμένου που εκθέτουμε, ή -αν προτιμάτε- να κρύψουμε ένα τμήμα του αντικειμένου που μας είναι αδιάφορο, περιττό ή ζημιόγνο.

Τα παράθυρα διακρίνονται σε τρεις κατηγορίες.

1. Τα ολόκληρα, δηλαδή αυτά που είναι κομμένα και στις τέσσερες πλευρές τους, σε σημείο που να αφαιρείται ολόκληρο τετράγωνο ή παραλληλόγραμμο κομμάτι από το φύλλο (εικ.1).

2. Τα λιγότερο συχνά αλλά αρκετά συνήθη παράθυρα, που σχηματίζονται από δύο τομές κάθετες μεταξύ τους (εικ.2), σε τρόπο ώστε η άνω δεξιά γωνία του αντικειμένου που θέλουμε να δείξουμε να εισχωρεί στο γωνιώδες άνοιγμα που δημιουργείται και

3. Τα "παράθυρα" που συνίστανται σε μια απλή οριζόντια ή κάθετη τομή στο φύλλο μας, που επιτρέπει να περάσει ανάμεσα το αντικείμενο και μας επιτρέπει να παρουσιάσουμε ολόκληρο το επάνω (εικ.3 ή ολόκληρο το δεξί τμήμα

του (εικ.4), και πολύ σπανιότερα το αριστερό.

Στα "παράθυρα" καταφεύγουμε κατά κύριο λόγο για να κερδίσουμε χώρο. Όλοι οι θεματικοί συλλέκτες αντιμετωπίζουμε πρόβλημα με το χώρο. Εφόσον ο αριθμός των φύλλων των εκθεμάτων μας είναι περιορισμένος και το θεματικό υλικό είναι πλούσιο και συχνά ογκώδες, προσπαθούμε να εξοικονομήσουμε όσο περισσότερο χώρο γίνεται αφαιρώντας το περιττό μέσω των παραθύρων. Αλλά με τα παράθυρα αλαφρώνουμε και τις σελίδες μας απ' το βαρύ φόρτωμα, που είναι κι αυτό ένα απ' τα ζητήματα που πρέπει να αποφεύγουμε.

Υπάρχουν όμως και κάποια "κόλπα" που μεταχειριζόμαστε μέσω των παραθύρων, για να πετύχουμε καλύτερα τεχνικά και αισθητικά αποτελέσματα με το φιλοτελικό υλικό που έχουμε στη διάθεση μας. Πρόκειται βέβαια για κόλπα "νόμιμα", ή έστω "νομιμοφανή". Ένα απ' αυτά είναι, για παράδειγμα, το να κρύψουμε ένα ελαττωματικό τμήμα ενός φιλοτελικού αντικειμένου. Διαθέτοντας έναν αξιόλογο φάκελο, ταχυδρομημένο, με πεντακάθαρες αναμνηστικές σφραγίδες και γραμματόσημο ή γραμματόσημα σε άριστη κατάσταση, όταν αυτός έχει ένα "σκίσιμο" ή βαρύ "μελάνωμα" στην κάτω πλευρά του, εκπιθέμενο ως έχει θα μας ρίξει την βαθμολογία

1. Σφραγίδα στη μέση λευκού χαρτονιού. Απαράδεκτη η έκθεσή της με αυτή τη μορφή. Κλείνοντάς την σε “παράθυρο” (στις τέσσερες πλευρές της), κανείς δεν θα γνωρίζει αν βρίσκεται στη άνω δεξιά γωνία φακέλου ή αλλού.

Η ανωτέρω σφραγίδα, όπως θα φαίνεται πάνω στο φύλλο, με την σχετική γράμμωση που περιβάλλει το παράθυρο

στην παράμετρο “κατάσταση”. Με τη βοήθεια του παραθύρου, εμφανίζουμε μόνο το επάνω τμήμα του φακέλου μας ή την άνω δεξιά γωνία του. Και “ούτε γάτος, ούτε ζημιά”!

Σε μια άλλη περίπτωση έχουμε τους Φακέλους Ημέρας Κυκλοφορίας, συχνά με σφραγίδες χρήσιμες, που προσθέτουν στη θεματική ανάπτυξη, αλλά και που δεν επιτρέπεται να εκτίθενται εξαιτίας της εικονογράφησής τους. Είναι γνωστό ότι αυτές οι “ζωγραφιές” όχι μόνο δεν προσθέτουν τίποτε θεματικά, αλλά και βαθμούς αφαιρούν. Για να παρουσιάσουμε λοιπόν το γραμματόσημο και τη σφραγίδα ενός ΦΠΗΚ πρέπει να κρύψουμε το εικονογραφημένο αριστέρο τμήμα του, χρησιμοποιώντας “παράθυρο”.

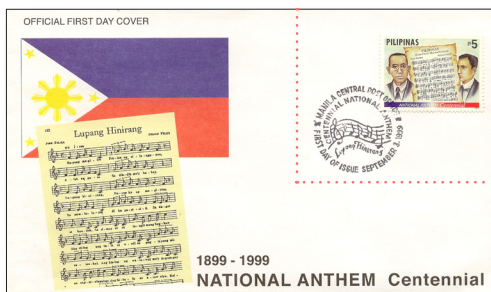
Υπάρχουν ακόμα και τα χαριστικά σφραγισμένα αντικείμενα, όπως μια αναμνηστική σφραγίδα πάνω σε αταξίδευτο λευκό φάκελο ή και σε ένα απλό χαρτί, ή χαρτόνι. Αλλά πώς να εκθέσεις ένα ολόκληρο λευκό φάκελο ή χαρτόνι επάνω στο φύλλο της συλλογής σου, μόνο και

μόνο για να δείξεις μια σφραγίδα, που κατά τα άλλα μπορεί να είναι τελείως απαραίτητη για την ανάπτυξη του θέματος που πραγματεύεσαι; Φυσικά με τη βοήθεια του παραθύρου.

Πάντως χρειάζεται το προσοχή όταν εκθέτουμε ένα αντικείμενο σε παράθυρο. Είναι ιδιαίτερα αντιαισθητικό να αφήνουμε να φαίνεται ένα μέρος της εικονογράφησης ενός ΦΗΚ, αλλά και ιδιαίτερα αντιδεοντολογικό να καλύπτεται ένα μέρος σφραγίδας ή γραμματοσήμου. Αυτό το σημείο πρέπει να το προσέξουμε ιδιαίτερα και αποτελεί ιδιαίτερα “κολάσιμο” σφάλμα. Σε καμία περίπτωση δεν επιτρέπεται το κρύψιμο τμήματος γραμματοσήμου ή σφραγίδας μέσω του παραθύρου. Το γραμματόσημο είναι ο βασιλιάς. Ακόμα και αν το γραμματόσημο στο οποίο αναφερόμαστε δεν είναι αυτό που ενδιαφέρει το θέμα μας, ή ακόμα κι’ αν αυτό που μας ενδιαφέρει να δείξουμε είναι η σφραγίδα και όχι το γραμματόσημο, σε καμία, μα σε καμία περίπτωση δεν μπορούμε να το δείξουμε “μισό”. Και να μην ξεχνάμε ότι η παρουσία της σφραγίδας δικαιολογείται και νομιμοποιείται μέσα από την ύπαρξη του γραμματοσήμου. Χωρίς αυτό δεν υπάρχει σφραγίδα, εκτός από ειδικές εξαιρέσεις (διοικητική ή στρατιωτική ατέλεια κλπ.).

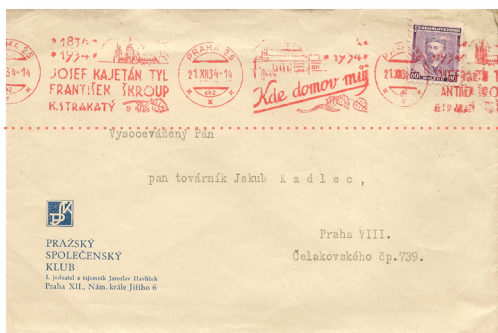
Το πότε πρέπει να χρησιμοποιούμε παράθυρο εξαρτάται αποκλειστικά από την επιλογή του συλλέκτη. Στην πράξη, μια συλλογή είναι τόσο περισσότερο αξιόλογη, όσο περισσότερα γνήσια ταχυδρομημένα αντικείμενα την απαρτίζουν με ενδείξεις συστημένου, επείγοντος, δηλωμένης αξίας κλπ. Τέτοια ταχυδρομημένα αντικείμενα δεν έχουν ανάγκη “παραθύρων”, τουλάχιστον όσον αφορά στους “αισθητικούς” λόγους που αναφέραμε παραπάνω. Μόνο η περίπτωση της οικονομίας χώρου μπορεί να μας αναγκάσει να καλύψουμε τμήμα τους, αλλά και αυτό με πολύ φειδώ.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να κάνουμε μια δευτερεύουσα, αλλά χρήσιμη παρατήρηση. Εφόσον βάζοντας ένα αντικείμενο σε παράθυρο μας ενδιαφέρει συνήθως να δείξουμε το άνω δεξί τμήμα του, θα πρέπει να λάβουμε υπ’ όψη μας ότι τα παράθυρα μπορούν πρακτικά να υπάρχουν στο δεξί, μέχρι και το μεσαίο τμήμα του φύλλου μας, εξαιτίας των μεγάλων τους διαστάσεων. Πρέπει κατά συνέπεια να φροντίζουμε από την αρχή για την σωστή τοποθέτηση των υπολοίπων -εκτός παραθύρου-αντικειμένων, ώστε να υπάρχει τόσο θεματική, όσο και αισθη-

2. ΦΠΗΚ. Η διάτρηση δείχνει τα σημεία του ανοίγματος στο εκθεσιακό φύλλο, ώστε να καλυφτεί το υπόλοιπο του φακέλου με τις άχρηστες φιλοτελικά διακοσμήσεις

Το γραμματόσημο με τη σφραγίδα του παραπάνω ΦΠΗΚ, στην τελική μορφή του πάνω στο φύλλο, με την σχετική γράμμιση που περβάλλει το παράθυρο

3. Ατέρμονη αναμνηστική σφραγίδα πάνω σε φάκελο, χωρίς άλλα ενδιαφέροντα θεματικά ή φιλοτελικά χαρακτηριστικά. Ανοίγουμε το φύλλο μας στο σημείο της διακεκομμένης γραμμής και εισάγουμε στο άνοιγμα όλο το κάτω μέρος του φακέλου, αφήνοντας να φαίνεται μόνο η σφραγίδα

Η ατερμονη σφραγίδα, όπως παρουσιάζεται πάνω στο εκθεσιακό φύλλο, με την προσθήκη του διακοσμητικού περιγράμματος

τική ισορροπία στη σελίδα μας. Την ίδια προσοχή θα πρέπει να δείξουμε και στους αντίστοιχους υποτίλους.

Αν μη ξεχνάμε επίσης ότι αν χρησιμοποιούμε “κάδρο” (γράμμιση) γύρω από τα φιλοτελικά μας αντικείμενα, τότε το ίδιο κάδρο πρέπει να υπάρχει και γύρω απ’ τα παράθυρα.

Το πώς μπαίνουν σε παράθυρα τα μονόφυλλα είναι ένα θέμα που πρέπει να μας απασχολήσει ιδιαίτερα. Καθώς τα μονόφυλλα είναι ταχυδρομικά αντικείμενα που αποτελεί μια ολότητα, μια πλήρη ταχυδρομική -και επομένως φιλοτελική- “οντότητα”, αυτό και μόνο είναι νομίζω αρκετό για να μας δώσει την απάντηση στο ερώτημα: “Μπορούμε να βάλουμε ένα μονόφυλλο σε παράθυρο;”. Η απάντηση είναι κατηγορηματικά αρνητική. Το μονόφυλλο πρέπει πάντα να παρουσιάζεται ολόκληρο, ακέραιο. Ούτε σε παράθυρο, άλλα ούτε και σε απόκομμα.

Επειδή όμως όλοι οι κανόνες έχουν τις εξαιρέσεις τους, υπάρχει μία περίπτωση κατά την οποία μπορεί να χρησιμοποιήσουμε παράθυρο στα μονόφυλλα. Αυτό συμβαίνει όταν το μονόφυλλο έχει σφραγιστεί με αναμνηστική ή κοινή σφραγίδα ή οποία, αυτή και μόνο, μας ενδιαφέρει θεματικά. Σε αυτή την περίπτωση το μονόφυλλο υπολογίζεται σαν οποιοδήποτε υποκείμενο (φάκελος, κομμάτι χαρτιού κλπ.) που δέχτηκε σφραγίδα.

Σε παρόμοιες περιπτώσεις χρησιμοποιούμε τη μέθοδο του παραθύρου χωρίς κανένα πρόβλημα, αφήνοντας να φανεί το μέρος του μονόφυλλου που φέρει τη σφραγίδα, με το έντυπο γραμματόσημο πάντα παρόν, ή και τα πρόσθετα γραμματόσημα, αν συνυπάρχουν.

Έχουν κατά καιρούς εκφραστεί απόψεις για τη δυνατότητα “παραθύρωσης” ορισμένου τύπου μονόφυλλων, όπως είναι κάποια ελβετικά, ιταλικά και ορισμένα άλλα, των οποίων το θεματικού ενδιαφέροντος τμήμα βρίσκεται μόνο στο επάνω μέρος τους. Προσωπικά δεν θα συνηγορούσα στους Έλληνες θεματικούς να μπλέξουν με τέτοιες λεπτομέρειες. Μακάρι να φτάσει η στιγμή που θα μπορούμε να “διυλίζουμε τον κώνωπα” ενώ ακόμα είμαστε στο στάδιο του να “καταπίνουμε την κάμιλο”! Εξ άλλου, λίγες είναι οι πιθανότητες να μας χρειαστούν τέτοια μονόφυλλα.

Υπάρχει ακόμα η περίπτωση των μονόφυλλων, η θεματικά χρήσιμη εικονογράφηση των οποίων βρίσκεται στη οπίσθια πλευρά του μο-

Φάκελος χωρίς κανένα ενδιαφέρον στο αριστερό μέρος του. Στο δεξιό, αντίθετα, υπάρχει αναμνηστική σφραγίδα και σήμαντρο. Το παράθυρο είναι σχεδόν απαραίτητο.

Ίδου η τελική μορφή αυτού του παραθύρου. Το άνοιγμα γίνεται κάθετα, καθ'όλο το μήκος του φακέλου.

νόφυλλου (πίσω από το έντυπο γραμματόσημο). Εδώ δεν είναι δυνατόν να γίνει ούτε σκέψη για "παράθυρο", έστω και αν ένα μόνο τμήμα ή μια λεπτομέρεια της εικόνας μπορεί να αφορά στο θέμα μας. Υπάρχουν βέβαια παραδείγματα συλλεκτών που έχουν βάλει σε "παράθυρο" εικονογραφημένη πλευρά μονόφυλλου, αφήνοντας μόνο να φανεί το σημείο που τεκμηριώνει το θέμα τους. Πρόκειται όμως για συλλογές ιδιαίτερα υψηλού επιπέδου, στα οποία είναι επόμενο οι κριτές να δείχνουν κάποια ανοχή. Εμείς ως αρκεστούμε στον κανόνα: Όχι παράθυρα στα μονόφυλλα, παρά μόνο όταν θέλουμε να δείξουμε τη σφραγίδα τους.

Τέλος, έχουμε και τις κάρτες μάξιμουμ. Δεν χωράει καμιά αμφιβολία πως κι αυτές πρέπει να έχουν την ίδια μεταχείριση με τα μονόφυλλα: Ποτέ σε παράθυρο.

Παντελής Λεουσίης

Για κάθε συμπληρωματική πληροφορία ή απορία μπορείτε να αποστείνετε στη διεύθυνση του περιοδικού, στο τηλ. 210 2825134 ή στην ηλεκτρονική διεύθυνση p_leoussis@hotmail.com

Η γρίπη των πουλερικών

Μία μοναδική έκδοση

H5N1, H5N2... Με αυτό τον επιστημονικό προσδιορισμό χαρακτηρίζονται δύο τύποι της λεγόμενης "γρίπης των πουλερικών", που αφαίρεσε αρκετές ζωές πριν λίγα χρόνια και δημιούργησε μεγάλα οικονομικά προβλήματα σε πολλές χώρες. Έχουμε πρόσφατες τις εικόνες από την προληπτική ομαδική σφαγή εκατομμυρίων πουλερικών και την μετέπειτα υγειονομι-

κή ταφή τους. Για την αποφυγή εξάπλωσης της ασθένειας κινητοποιήθηκε η Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας, οι κυβερνήσεις, οι υγειονομικές υπηρεσίες όλων των χωρών.

Καθώς η μετάδοση της νόσου προκαλείται κυρίως από αποδημητικά πουλιά, ο έλεγχος των οποίων είναι εξαιρετικά δύσκολος έως αδύνατος, είναι ευνόητη η δυσκολία αντιμετώπισής της.

Η Βόρειος Κορέα μας θύμισε το πρόβλημα με ένα γραμματόσημο το 2007. Εκδόθηκε σε ανάμνηση των 10 χρόνων από την εμφάνιση της ασθένειας στο Χόνγκ Κόνγκ (1997), όπου πρωτοεμφανίστηκε σε φάρμα εκτροφής πουλερικών και υπήρξαν τα πρώτα ανθρωπίνα θύματα.

Καθώς οι διάφορες μορφές γρίπης εναλλάσσονται με αρκετά μεγάλη συχνότητα -ήδη η ανθρωπότητα αντιμετωπίζει το πρόβλημα της "γρίπης των χοίρων"-, είναι πολύ πιθανόν να έχουμε στο μέλλον και άλλες παρόμοιες εκδόσεις. Πάντως, μέχρι στιγμής, το βορειοκορεατικό γραμματόσημο είναι το μοναδικό στον κόσμο που αναφέρεται σε αυτού του είδους την ασθένεια.

Λ.Τ.

Χαμένοι αρχαιοελληνικοί θησαυροί

Η Αναδυομένη Αφροδίτη

Πολλά είναι τα αρχαία ελληνικά αγάλματα που χάθηκαν στο διάβα των αιώνων και γνωρίζουμε την ύπαρξή τους από ιστορικές περιγραφές, από επιγραφές ή από ρωμαϊκά αντίγραφα που σώζονται και βρίσκονται σε διάφορα μουσεία. Ένα τέτοιο άγαλμα είναι και η περιφημη “Αφροδίτη της Κυρήνης”. Αξίζει να αναφερθούμε για λίγο σ’ αυτό το κλασικό αριστούργημα και στην ιστορία του.

Μόλις είχε τελειώσει ο ιταλοτουρκικός πόλεμος, ο επονομαζόμενος “Πόλεμος της Λιβύης” (Σεπτ. 1911, Οκτ. 1912). Οι νικητές Ιταλοί άρχισαν αμέσως τις συνήθειες δραστηριότητας στη χώρα, όπως όλοι οι κατακτητές συνήθίζουν. Μία από αυτές ήταν και οι ανασκαφές για την αναζήτηση αρχαιολογικών θησαυρών. Έτσι, τον αμέσως επόμενο χρόνο 1913, μία ιταλική αρχαιολογική αποστολή δραστηριοποιήθηκε στην περιοχή της νεκρόπολης της Κυρήνης.

Η Κυρήνη - η πόλη που γεννήθηκε ο Ερατοσθένης -, η οποία στην αρχαιότητα επονομαζόταν και “Αθήνα της Αφρικής”, ιδρύθηκε από τους Έλληνες γύρω στο 630 π.Χ. Αργότερα πέρασε στην επίδραση άλλων πολιτισμών, μέχρι που το 96 π.Χ. έγινε πρωτεύουσα επαρχίας της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας.

Η πόλη είχε ανέκαθεν μεγάλη σπουδαιότητα λόγω της εξαιρετικής παράκτιας της θέσης. Ήταν ίσως το σημαντικότερο διαμετακομιστικό κέντρο μεταφοράς εμπορευμάτων μεταξύ Ευρώπης και Αφρικής. Η λαμπρότητα και η σημασία της πόλης έγιναν ακόμα μεγαλύτερες κατά τη ρωμαϊκή περίοδο.

Οι ανασκαφές της ιταλικής αποστολής του 1913 έφεραν στο φως, μεταξύ άλλων, ένα ακέφαλο άγαλμα, άριστης τέχνης. Οι αρχαιολόγοι δεν δυσκολεύτηκαν να διαπιστώσουν ότι επρόκειτο

Η “Αναδυομένη Αφροδίτη” του Πραξιτέλη, σε ρωμαϊκό αντίγραφο του χαμένου πρωτότυπου. Η επιστροφή του συνέβαλε στη δημιουργία καλών σχέσεων μεταξύ Λιβύης και Ιταλίας

για την “Αναδυομένη Αφροδίτη”, ακέφαλο ρωμαϊκό αντίγραφο του αριστουργήματος του Πραξιτέλη, του οποίου το πρωτότυπο δεν βρέθηκε ποτέ.

Σύμφωνα με την πάγια πρακτική όλων των κατακτητών, χωρίς δεύτερη σκέψη, το άγαλμα πήρε το δρόμο για τη Ρώμη. Αφού καθαρίστηκε, μεταφέρθηκε άμεσα στην Οκτάγωνη Αίθουσα του παλιού πλανητρίου της Αιώνιας Πόλης, όπου και παρέμεινε εκτεθειμένο επί 89 χρόνια: μέχρι το 2002. Από εκεί μεταφέρθηκε στο Μουσείο των Θερμών του Διοκλητιανού για νέες απαραίτητες εργασίες συντήρησης.

Όμως, είχε ήδη αποφασιστεί ο επαναπατρισμός του αγάλματος στη Λιβύη, στη χώρα της οποίας αποτελούσε μέρος της πολιτιστικής της κληρονομιάς. Την απόφαση είχε πάρει ο Σίλβιο Μπερλουσκόνι και είχε προσυπογράψει ο Υπουργός Πολιτισμού της Ιταλίας Giuliano Urbani.

Η συζήτηση για τον επαναπατρισμό του αγάλματος είχε αρχίσει ήδη από το 1989, μετά το

Ο “Καβαλιέρε” Μπερλουσκόνι παραδίδει την Αφροδίτη στον Μοσάρ Καντάφι

επίσημο αίτημα που είχε υποβάλει ο Λίβυος Υπουργός Εξωτερικών.

Η Ιταλία είχε αρχικά αρνηθεί. Όμως, όταν τον Οκτώβρη του 2002 ο Μπερλουσκόνι επισκέφτηκε επίσημα την Λι-

βύη, κάτι άλλαξε δραστικά σε αυτή την άρνηση. Ίσως τα εθνικά κέρδη της Ιταλίας από μία τέτοια υποχώρηση να ήταν πολύ μεγάλα. Υπάρχουν και τα λιβυκά πετρέλαια, τα ιταλικά βιομηχανικά προϊόντα...

Ο “καβαλιέρε” συνόδεψε προσωπικά το άγαλμα κατά τον επαναπατρισμό του και το παρέδωσε στον Καντάφι, προκαλώντας εθνική συγκίνηση τόσο στην Ιταλία όσο και στη Λιβύη -για διαφορετικούς λόγους στην κάθε χώρα-, αλλά και το διεθνές ενδιαφέρον.

Ακόμα δεν εσείγησαν οι κραυγές πολλών εξοργισμένων Ιταλών γι’ αυτή την επιστροφή. Το σκεπτικό τους εκφράζεται με την απορία: “Γιατί οι Άγγλοι, οι Γάλλοι και οι ...Πορτογάλοι κρατούν όλους τους κατακτημένους (κλεμμένους) θησαυρούς και εμείς τους επιστρέφουμε;”

Ο καθένας διεκδικεί ένα δίκιο για τον εαυτό του. Αυτό που τον εξυπηρετεί καλύτερα. Έστω και αν το δίκιο είναι ένα!

Π.Λ.

Το “κύκνειον άσμα” μιας μηχανής εκτύπωσης γραμματοσήμων

Όπως ανακοίνωσαν πρόσφατα τα Δανικά Ταχυδρομεία, απέσυραν τις δύο εκτυπωτικές μηχανές γραμματοσήμων που χρησιμοποιούσαν και η εικονιζόμενη σειρά ήταν η τελευταία που εκτυπώθηκε με τις “συνταξιοδοτούμενες” μηχανές που λειτουργούσαν από το 1968 και 1981, αντίστοιχα.

Η εν λόγω σειρά απεικονίζει εικόνας από την παλιά πόλη Έρχους και αποτελείται από 4 γραμματόσημα. Όμως, για να δώσουν ιδιαίτερη έμφαση και “τιμή” στο γεγονός, μαζί με τη σειρά εκτύπωσαν και διέθεσαν τα ίδια γραμματόσημα, απεικονίζοντας το σύνολο της εκτυπωτικής διαδικασίας, δηλαδή τα τέσσερα βασικά χρώματα (κίτρινο, ματζέντα, κυανό και μαύρο) ακολουθούμενα από την μήτρα του ανάγλυφου και από το τελικό αποτέλεσμα, που αποτελεί συνδυασμό όλων των προηγούμενων.

Η μήτρα του ανάγλυφου υπάρχει διότι κατά παρόδοση οι Δανοί δίνουν στα γραμματόσημά τους ανάγλυφη υφή, κάτι που - όπως ανακοίνωσαν- θα συνεχίσουν και με τη νέα μηχανή που αντικατέστησε τις παλιές.

Ενώ η βασική σειρά κυκλοφόρησε στις 7 Ιανουαρίου 2009 και στοιχίζει 4 X 5.50 κορώνες, η συσκευασία που περιέχει τις φάσεις εκτύπωσης βγήκε στα γκις στις 25 Μαρτίου 2009. Η τιμή της: 99 DKR.

Υπενθυμίζοντας ότι και στο προηγούμενο τεύχος μας αναφερθήκαμε σε “φιλοτελικά τερτίπια” των Δανικών Ταχυδρομείων, οφείλουμε να ομολογήσουμε πως οι αρμόδιοι εγκέφαλοι της χώρας του βορρά δεν στερούνται φαντασίας, ούτε ολιγορούνη! Απόδειξη ότι κάθε τόσο ξεφουρνίζουν και ένα καινούργιο “πριόν”.

Για μας, πάντως, ο σχολιασμός του γεγονότος δίνει την ευκαιρία να παρουσιάσουμε τις φάσεις εκτύπωσης με τη μέθοδο όφσεται για όσους ενδεχομένως δεν έχουν ακριβή γνώση των τρόπων εκτύπωσης των γραμματοσήμων.

Ζορζ Σεμενόν και ο “Επιθεωρητής Μεγκρέ”

Ποιος δεν γνωρίζει τον επιθεωρητή Μεγκρέ και τα κατορθώματά του; Ποιος –από τους θιαυότερους, τουλάχιστον- δεν τον θυμάται να ενσαρκώνεται από γνωστούς ηθοποιούς όπως οι Ζαν Γκαμπέν (έπαιξε αυτό το ρόλο σε δέκα κινηματογραφικές και τηλεοπτικές ταινίες), Τζίνο Τσέρβι, Μισέλ Σιμόν, Τσαρλς Λότον, Ρίτσαρντ Χάρις και πλήθος άλλων, και με παρτενέρ τις αγαπημένες φιγούρες μιας Σιμόν Σινιορέ, μιας Μπάρμπαρα Σέλεϊ κ.ά.

Ο δημιουργός του, ο Βέλγος συγγραφέας Ζορζ Σεμενόν, γεννήθηκε το 1903 στη Λιέγη. Άρχισε τη σταδιοδρομία του ως δημοσιογράφος. Το πρώτο του μυθιστόρημα εκδόθηκε το 1920 και ο ίδιος δεν άργησε να επιβληθεί ως συγγραφέας αστυνομικών έργων, ιδιαίτερα με τον ήρωά του τον αστυνόμο Μεγκρέ, που από το 1931 είναι κεντρικός ήρωας πολλών βιβλίων του.

Σύμφωνα με τον συγγραφέα, ο χώρος που συνήθως κινείται ο επιθεωρητής Μεγκρέ είναι η Γαλλία των ετών 1930-1960. Εντούτοις, ο Σεμενόν χρησιμοποιεί κάθε είδους τέχνασμα για να τον κάνει να τον βγάλει απ’ το Παρίσι: ο Μεγκρέ πηγαίνει διακοπές, αναλαμβάνει επίσημες αποστολές ή αποδέχεται ιδιωτικά αιτήματα βοήθειας

και, γενικά, χρησιμοποιεί ποικίλα προσχήματα για να βρεθεί στην Κυανή Ακτή, στη Βρετανία, στην Ασία, αλλά και σε πολλές χώρες εκτός Γαλλίας.

Ο ήρωάς του Σεμενόν είναι άτομο μεγάλης σωματικής διάπλασης, μάλλον ευτραφής, καλλιεργημένος πνευματικά, με έντονη όμως την κληρονομιά της χωριάτικης καταγωγής του. Έχει γενικά ευγενικό παρουσιαστικό αλλά και απότομο χαρακτήρα. Αγαπά την καλή κουζίνα (λατρεύει το “Coeq au vin”) και την καλή μπύρα, και συχνάζει σε ακριβά μπιστρό, σε μπαρ, αλλά και σε κουτούκια. Αχώριστος σύντροφός του μια πίπα που σπάνια αποχωρίζεται.

Ο Μεγκρέ του Σεμενόν πρωταγωνίστησε τελικά σε 75 μυθιστορήματα και 28 διηγήματα, όλα αστυνομικού περιεχομένου. Όλα σχεδόν έχουν μεταφραστεί σε πολλές γλώσσες και έγιναν σενάρια κινηματογραφικών ταινιών, ραδιοφωνικών εκπομπών και τηλεοπτικών σειρών.

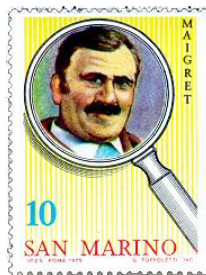
Η μέθοδος των αστυνομικών ερευνών του Μεγκρέ συνίσταται στη εισχώρηση στην ατμόσφαιρα των τόπων όπου διαπράχτηκαν τα εγκλήματα. Η διερεύνηση των εγκλημάτων και των άλλων μυστηρίων που εξιχνιάζει επαφίεται στο ένστικτό του. Συνταυτίζεται με τους υπόπτους και προσπαθεί να καταλάβει την προσωπικότητα και την ανθρώπινη φύση των διάφορων προσώπων, μέχρις ότου αιτιολογήσει την κατά περίπτωση συμπεριφορά τους. Κατά συνέπεια, η ψυχολογία και η ανάλυση της προσωπικότητας των υπόπτων είναι βασικό

Αφίσες από δύο ταινίες με ήρωα τον Μεγκρέ του Σεμενόν, με πρωταγωνιστή τον Ζαν Γλαμπέν. Στη δεύτερη συμπρωταγωνιστεί η Σιμόν Σινιορέ

Ο Αστυνομικός Επιθεωρητής Μεγκρέ σε εκδόσεις Γαλλίας, Νικαράγουας και Σαν Μαρίνο.

Τρεις χώρες τήμησαν ταυτόχρονα τον Σιμενόν. Η Ελβετία (στο βάθος εικονίζεται ο Πύργος d'Echandens, κοντά στη Λωζάνη, όπου ο Σιμενόν έζησε για πολλά χρόνια), το Βέλγιο (με φόντο τοπίο της Λιέγης όπου γενήθηκε) και η Γαλλία (απεικονίζεται με φόντο το Quai des Orfèvres, περιοχή του Παρισιού "όπου ο Μεγκρέ είχε το γραφείο του").

στοιχείο των μεθόδων του.

Η κριτική ήταν γενικά πολύ ευνοϊκή για το έργο του Σιμενόν, λόγω της υψηλής λογοτεχνικής ποιότητάς του. Τούτο όχι μόνο για τα πολυάριθμα αστυνομικά βιβλία του, αλλά και για πλήθος άλλα, λογοτεχνικού και διδακτικού περιεχομένου. Για πολλούς μάλιστα ο Βέλγος συγγραφέας θεωρείται ως ένα από τους σπουδαιότερους συγγραφείς του 20^{ου} αιώνα.

Τον Σιμενόν διεκδικούν και τιμούν τρεις χώ-

Μετάλλια, νομίσματα και πολλά άλλα αναμνηστικά, σε εκδόσεις του Βελγίου. Η πατρίδα του Σιμενόν επωφελείται από την δημοφιλία του διάσημου τέκνου της

ρες, όπως φαίνεται και από τις τρεις παράλληλες εκδόσεις γραμματοσήμων που εξέδωσαν προς τμήν του. Το Βέλγιο, ως γενέτειρά του, η Γαλλία διότι ο διάσημος ήρωάς του Μεγκρέ "ζει και κινείται στη Γαλλία", και η Ελβετία για την μακρόχρονη παραμονή του Σιμενόν στη χώρα.

Λάκης Τσάκωνας

Ο Μεγκρέ έγινε μέχρι και η κύρια αψίδα του 3^{ου} Φιλοτελικού Σαλονιού Γραμματοσήμου της Λιέγης το 1994.

Διαγωνισμός επιλογής γραμματοσήμων στην Ολλανδία

"Ποιο θέμα θα προτιμούσατε να εκδοθεί σε γραμματόσημο;". Αυτό ήταν το ερώτημα που έθεσαν το 2006 τα Ολλανδικά Ταχυδρομεία στους συνδρομητές και στους πολίτες της χώρας τους. Η απάντηση ήταν απροσδόκητη, τουλάχιστον με τα δικά μας δεδομένα. Πρώτος σε προτίμηση ήρθε ο Έλβις Πρίσλεϊ! Διεθνής προσωπικότητα αναμφίβολα, ίνδαλμα όλων των νέων του κόσμου, αλλά με την Ολλανδία ποια η ιδιαίτερη σχέση του;

Δεύτερο θέμα στις προτιμήσεις των Ολλανδών ήρθε το θέμα (άκουσον-άκουσον) του εορτασμού των 250 χρόνων από την ίδρυση της Μεγάλης Τεκτονικής Στοάς Ολλανδίας!

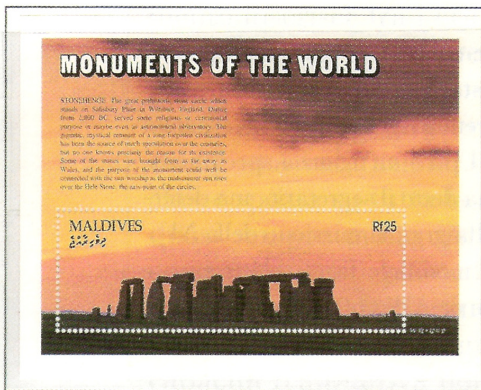
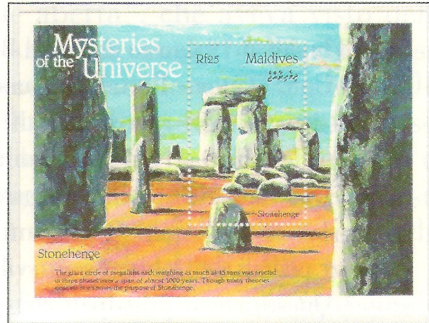
Ίδου οι σχετικές εκδόσεις!
Άλλη χώρα, άλλα ήθη...

J megaliti *un affascinante mistero*

Μεγάλιθοι, ένα συναρπαστικό μυστήριο

Θα προσπαθήσω να αναφερθώ σ' αυτά τα "μνημεία". Σκοπός μου είναι να εισάγω μια ενδιαφέρουσα υπόθεση για το πώς αυτά λειτουργούσαν μέσα σε ένα κόσμο και πολιτισμό μεταξύ της ύστερης νεολιθικής εποχής και της πρώιμης ηλικίας του χαλκού. Σε πρώτη προσέγγιση, ιδού πως αναπτύσσεται το θέμα:

1. Τι είναι, ποιό είναι και πώς τοποθετούνται στο χρόνο
 2. Πού βρίσκονται
 3. Μία θελκτική υπόθεση: "αρχαιoaστρονομία"
- Καλή διασκέδαση!
Adolfo Franchi

Εισαγωγικό σημείωμα μεταφραστή

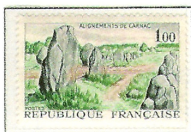
Νοιώθουμε ιδιαίτερη ικανοποίηση που έχουμε σήμερα τη δυνατότητα να παρουσιάσουμε στους Έλληνες θεματικούς την συλλογή Ενός Πλαισίου ενός από τους πατριάρχες του θεματικού φιλοτελισμού, του Ιταλού Adolfo Franchi. Η ικανοποίησή μας αυτή επιτείνεται από το γεγονός ότι η συλλογή σχολιάζεται ταυτόχρονα από τον μέγιστο θεματικό της εποχής μας, τον Gianfranco Morolli, διεθνή κριτή από το 1962,

επί 25 χρόνια επίτροπο του Θεματικού Φιλοτελισμού στην FIP.

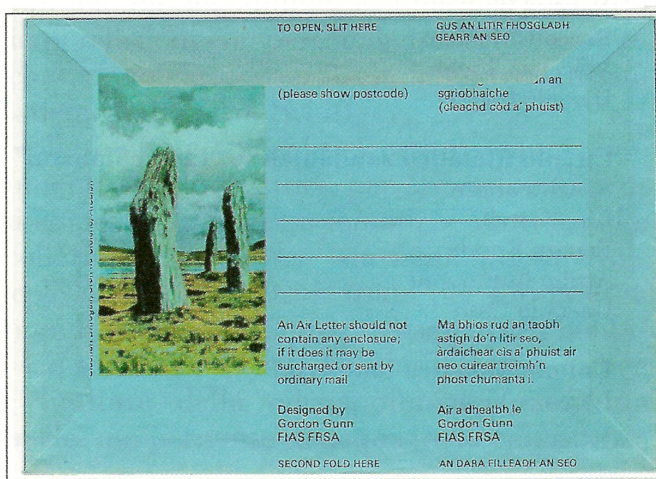
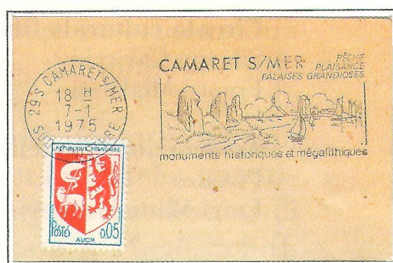
Όπως θα δούμε και στο κείμενο του καθηγητή Morolli, η συλλογή αυτή δεν εκτέθηκε σε επίπεδο συναγωνισμού. Ο Adolfo Franchi την δημιούργησε για προσωπική του διασκέδαση, αλλά και για να χρησιμεύσει ως εργαλείο εκπαίδευσης των νέων θεματικών, πριν αρκετά χρόνια, όταν ξεκίνησε ο πειραματισμός του Ενός Πλαισίου.

Τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της

1 - Τί είναι

Είναι, πάνω-κάτω, ακατέργαστες ογκώδεις πέτρες ποικίλων διαστάσεων, μπηγμένες στη γη. Βρίσκονται είτε μεμονωμένες, είτε σε ζεύγη, είτε σε ομάδες των τριών ή περισσότερων. Αποτελούν συχνά μέρος γεωμετρικών κατασκευών, σε σχήμα τετραγωνικό, ελλειπτικό, ωσειδές ή κυκλικό.

συλλογής εκτίθενται στις κρίσεις του καθηγητή. Μορόλι που συμπεριλαμβάνονται στο κείμενο.

Στο σημείο αυτό θα προσθέταμε ότι η αυτή συλλογή είναι ένα περίφημο παράδειγμα του πώς μπορεί να στηθεί μία θεματική συλλογή με ελάχιστη δαπάνη. Χωρίς να διαθέτει ακριβά κομμάτια ή παλιό υλικό, είναι θαυμάσια δομημένη, απόλυτα ισορροπημένη και με άριστη εμφάνιση. Καλούνται οι αναγνώστες μας να παραδειγματιστούν.

Το κείμενο του Giancarlo Morolli

Η συλλογή που παρουσιάζουμε σήμερα έχει ξεπεράσει την προδοκία μιας όποιας βράβευσης. Γεννήθηκε ακριβώς στη χαραυγή της τάξης Ενός Πλαισίου, για να τεστάρει τη φιλοσοφία της και να γνωρίσει στο κοινό ένα σχετικά άγνωστο θέμα που έχει περιορισμένες διαστάσεις, αλλά είναι αρκετά διαφωτιστικό από μόνο του.

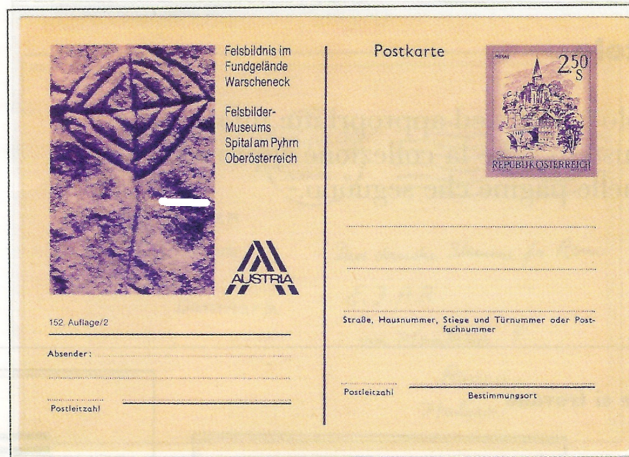
Ο Adolfo Franchi, ο οποίος έχει ήδη εορτάσει του χρυσούς γάμους του με τον θεματικό

1 - Τι είναι

Τα μενίρ φέρουν συχνά καθ' όλο το μήκος τους εγχαράξεις με σχέδια συμβολικά ή διακοσμητικά. Ομόκεντροι και σπικτοί δακτύλιοι, ρόμβοι, γραμμώσεις σε σχήμα ζιγκ-ζαγκ ή σπινράλ κλπ., θα μπορούσαν να σημαίνουν εξαγνιστικές τελετουργίες, ηλικιακά σύμβολα ή σημαντικά ουράνια φαινόμενα.

Τα μενίρ μπορεί να είναι ανορθωμένα σε γεωμετρικά σχήματα, αλλά και κατά μήκος ενός διαφορετικού αριθμού παράλληλων γραμμών, σύμφωνα με μία διάταξη που καλείται "ορθοστοιχία". Η πιο εντυπωσιακή ορθοστοιχία είναι εκείνη του Καρνάκ της Βρετανίας, όπου 2934 μεγάλιθοι είναι ορθοστοιχισμένοι σε τρεις γραμμές.

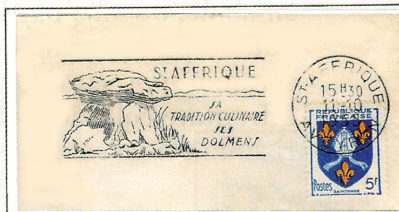
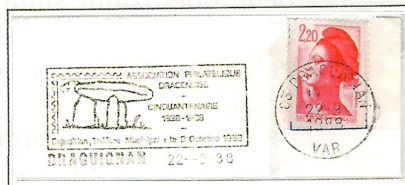
φιλοτελισμό (πάνω από 50 χρόνια συλλέκτης), έκανε το κέφι του με το στήσιμο δύο συλλογών αυτού του τύπου. Η άλλη συλλογή είναι αφιερωμένη στον Hugo Schiff, καθηγητή χημείας και ιδρυτή της σύγχρονης φλωρεντινής σχολής χημείας, ο οποίος φιλοτελικά απεικονίζεται μόνο με δύο αναμνηστικές σφραγίδες. Η όλη συλλογή βασίζεται σε μία μεγάλη σειρά από σχέσεις του Schiff με προσωπικότητες, νόμους και φαινόμενα, που χαρακτήρισαν την μεγάλη ακαδημαϊκή

δραστηριότητα του καθηγητή.

Η συλλογή πάνω στους "μεγαλίθους" αποτελεί ένα ισχυρό διδακτικό εργαλείο για την κατανόηση από τους μη σχετικούς του τι είναι θεματικός φιλοτελισμός. Αλλά όχι μόνο. Οι συλλογές Ενός Πλαισίου μου φέρνουν στη σκέψη τα μικρά ημι-επαγγελματικά εργαλεία που χρησιμοποιούνται για την εκπαίδευση των μαθητευομένων τεχνιτών, τα οποία χρησιμοποιούνται ενδεχομένως και από τους ερασιτέχνες. Ένας τόνος αυ-

1 - Τί είναι

Άλλο παράδειγμα μεγαλίθων είναι τα ντόλμεν (σε μετάφραση "πέτρινο τραπέζι"). Πρόκειται γενικά για μεγαλιθικές αίθουσες οριοθετημένες με κάθετες πλάκες, όρθιες ή σε παραστάδες, και από ξερολιθίες που βαστάζουν μία ή περισσότερες πέτρινες ογκώδεις πλάκες. Τα πιο χαρακτηριστικά ντόλμεν είναι της ύστερης νεολιθικής εποχής, οι αίθουσες των οποίων είναι σκεπασμένες με παρόμοιες πλάκες. Η πιο απλή περίπτωση, όπως απεικονίζεται στα κομμάτια της σελίδας, αποτελείται από δύο όρθιες πλάκες καλυμμένες από μία οριζόντια.

τού του είδους έχει πολύ μικρότερες διαστάσεις από τον αντίστοιχο επαγγελματικό, επιτρέπει όμως να αποκτηθεί η γνώση της χρήσης του, εφόσον είναι ένα εργαλείο εξίσου ικανό για την δημιουργία ολοκληρωμένων κατασκευών.

Οι συλλογές Ενός Πλαισίου αναπτύσσουν την ίδια παραγωγική λειτουργία. Αναπτύσσοντας μία συλλογή 12 ή 16 φύλλων, οι συλλέκτες πειραματίζονται, εξελίσσουν και τελειοποιούν γνώσεις και λύσεις που θα φανούν σίγουρα χρήσιμες στο μέλλον, όταν θα έχουν να αντιμετωπί-

σουν συλλογές μεγαλύτερων διαστάσεων, ίσως και πάνω στο ίδιο θέμα.

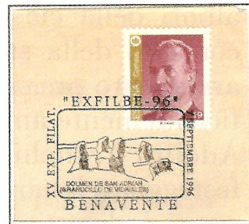
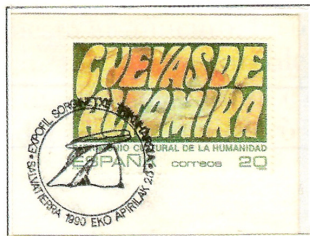
Η επιλογή του θέματος

Ο Adolfo Franchi εξηγεί πως οι λόγοι που του έδωσαν έμπνευση είναι κατά βάση δύο και ότι γεννήθηκαν στο χώρο της ιταλικής εθνικής έκθεσης Montecatini 2002, τότε που το CIFT (Ιταλική Εταιρεία Θεματικού Φιλοτελισμού), πρότεινε την ιδέα των συλλογών Ενός Πλαισίου.

Διευκρινίζει όντως ότι: "ο πρώτος λόγος

2 - Πού βρίσκονται

Βρίσκονται διάσπαρτοι σε όλη την Ευρώπη: Στην Ιβηρική Χερσόνησο, σε Πορτογαλία και Ισπανία. Στην τελευταία, υπάρχουν μερικοί μεγάλοι εξαιρετικού ενδιαφέροντος.

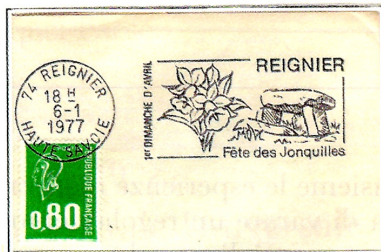
συνδέεται στην περιέργεια μου γι' αυτό το θέμα, που γεννήθηκε κυρίως από τα τοπία και τα αναγνώσματα για το μεγαλιθικό σύμπλεγμα του Stonehenge. Ο δεύτερος κλόγος πηγάζει από την ατομιστική νοοτροπία μου. Θέλησα να δώσω φιλοτελική πνοή σε ένα θέμα με το οποίο είχα πρόχειρα ασχοληθεί, χωρίς καμία εμπάθυνση, και επομένως θεώρησα πως θα αποτελούσε (τουλάχιστον για μένα) μία απόλυτα καινοτόμα εκθεσιακή συλλογή αρχαιολογικού επιπέδου“.

Και επεξηγεί παρακάτω: Όταν στην “έμμο-

νη ιδέα” μου προστέθηκε το ότι αυτός ο τύπος συλλογής θα ήταν ιδεώδης για να καταδειχτεί ότι μπορούν να αναπτυχθούν θεματικά και συλλογές με θέματα “ακραία”. Η επιστημονικό-διδασκική νοοτροπία μου και η (παράλογη) ιδέα ότι μπορούμε να συμμετέχουμε σε μία έκθεση χωρίς να θέλουμε να ανταγωνιστούμε στις μεγάλες βραβεύσεις, εικονογραφώντας φιλοτελικά σύγχρονα επιστημονικά θέματα, για να καταστούν αυτά -αν μη τι άλλο- περισσότερο εκλαϊκευμένα....

2 - Πού βρίσκονται

Μεγάλιθοι βρίσκονται αρκετοί, τόσο στη Γαλλία όσο και στη Γερμανία

Ο τίτλος

Ο τίτλος είναι εύστοχος και κατάλληλος: Εισάγει πράγματι στο “μυστήριο” που η συλλογή μας προτείνει να ανακαλύψουμε στις σελίδες που θα ακολουθήσουν.

Το πλάνο

Το πλάνο είναι δομημένο ως ακολούθως:

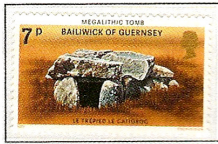
- τι είναι και ποιοί είναι οι μεγάλιθοι; Πως τοποθετούνται στο χρόνο;
- πού βρίσκονται;

- Μία θελκτική υπόθεση: “αρχαιολογική”.

Η ανάπτυξη

Οι δύο πρώτες σελίδες παρουσιάζουν τα μενίρ, λίθους περισσότερο ή λιγότερο ογκώδεις διαφόρων μεγεθών, μη γηγενούς στη γη, άλλοτε με κανονικό τρόπο, άλλοτε όπως οι περιφημες ορθοστοιχίες του Καρνάκ στη Βρετανία, που περιλαμβάνουν 2934 μεγαλίθους οργανωμένους πάνω σε τρεις σειρές. Μερικές φορές αυτοί οι λί-

2 - Πού βρίσκονται

Στα βρετανικά νησιά και στις σκανδιναβικές χώρες μεγάλοι σουναντώνται ιδιαίτερα συχνά.

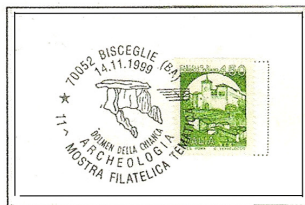
θοι φέρουν εντομές με γεωμετρικά ή συμβολικά σχέδια, τα οποία θα μπορούσαν να καταδείξουν αναφορές είτε τελετουργιών εξαγνισμού, είτε ουράνιων συμβάντων. Τα ντόλμεν αντιπροσωπεύουν το άλλο παράδειγμα μεγαλιθών. Αυτές οι αίθουσες που οροθετούνται από επίπεδους βράχους και τοιχία έχουν σχήματα περισσότερο ή λογιότερο σύνθετα.

Οι τέσσερες σελίδες που ακολουθούν ασχολούνται και πάλι με το θέμα σύμφωνα με την ταξινόμηση των μεγαλιθών στην Ιβηρική Χερσό-

νησο, στη Γαλλία, στην Γερμανία, στη Μεγάλη Βρετανία, στη Σκανδιναβία και στην Ιταλία. Το τελευταίο κεφάλαιο εισάγει τα παραπάνω στοιχεία στο χρόνο, κατατάσσοντάς τα μεταξύ της νεολιθικής εποχής και της εποχής του χαλκού και, δίπλα σε μερικά χαρακτηριστικά αντικείμενα της ανθρώπινης δραστηριότητας εκείνης της περιόδου, παρουσιάζει την εξέλιξη τους προς πραγματικά κολοσσιαίες δημιουργίες, όπως "οι τάφοι των γιγάντων" και τα κυκλικά συμπλέγματα των οποίων το Stonehenge αποτελεί κύρια

2 - Πού βρίσκονται

Βρίσκονται και στην Ιταλία, ιδιαίτερα στη Σαρδηνία, αλλά και σε περιοχές εκτός Ευρώπης

αναφορά.

Στο σημείο αυτό αναπτύσσονται σκέψεις που συνδέουν τις θρησκευτικές πρακτικές και τις ουράνιες παρατηρήσεις, δίνοντας στις ευθυγραμμίσεις και στα κυκλικά σχήματα σημασίες που συνδέονται ακριβώς με αστρονομικά γεγονότα.

Επιλογή του υλικού

Το υλικό που παρουσιάζεται στην πραγματικότητα είναι ιδιαίτερα σύγχρονο, συμπερι-

λαμβάνει όμως όλους τους βασικούς τύπους: γραμμάτισμα, μονόφυλλα διαφόρων τύπων, αναμνηστικές και μηχανικές σφραγίδες, ακόμα και μηχανόσημα.

Η παρουσίαση

Για την παρουσίαση χρησιμοποιήθηκε το πρόγραμμα Microsoft Publisher το οποίο έχει την ικανότητα τόσο της καλής σελιδοποίησης, όσο και της τοποθέτησης των κομματιών πάνω στα φύλλα. Η διάταξη των κειμένων είναι η ακό-

3 - Μία γοητευτική υπόθεση

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ POSTALARI
Turkish Republic of Northern Cyprus
EUROPA 1994

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ POSTALARI
Turkish Republic of Northern Cyprus
EUROPA 1994

MIDDELBURG
24.1.84
Nederstraat 19
4332 AX
NEDERLAND
+65
CENTS
FR 12132

Οι μεγάλοι τοποθετήθηκαν μεταξύ νεολιθικής εποχής και εποχής χαλκού, μεταξύ 5^{ης} και 2^{ης} χιλιετίας π.Χ., με πρόδηλες εξελικτικές διαφοροποιήσεις. Ο άνθρωπος έχει ήδη αρχίσει να αναπτύσσει τις τεχνικές της γεωργίας και της κτηνοτροφίας,...

ENCUENTRO TEMÁTICO DE AS PONTES
4-8 SEPTIEMBRE 1982
AS PONTES DE GARCÍA RODRÍGUEZ

Dr. ADOLFO FRANCHI
Via Gora e Barbatole, 112
51100 PISTOIA
ITALIA

... έχει ήδη κατακτήσει την φωτιά και τεχνικές κατασκευών. Δεν είναι πια νομάδας. Έχει εγκατασταθεί σε περιοχές και άρχισε να κατασκευάζει χωριά, εκτός από τις κατασκευές όπλων, πρώτα από πέτρα και μετά από χαλκό. Και μία θελκτική υπόθεση: ο άνθρωπος απόκτησε γνώσεις γεωμετρίας και αστρονομίας!

λουθη:

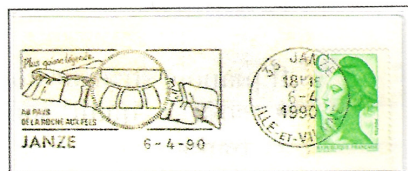
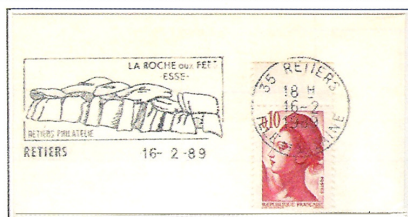
- τίτλος του κεφαλαίου, άνω αριστερά
- συνδυακό θεματικό κείμενο
- φιλοτελικές πληροφορίες (μία), με τη χρήση διαφορετικών χαρακτήρων, τοποθετημένες δίπλα στο αντικείμενο.

Η χρήση σύγχρονου υλικού, ακόμα και "φιλοτελικού" χαρακτήρα (αναμφίβολα, υλικό δεν υπάρχει άφθονο), επέβαλε τη χρήση της τεχνικής των παραθύρων, απαραίτητης για την περίπτωση, αφού υπήρχαν διαθέσιμα μόνο δώδεκα

φύλλα.

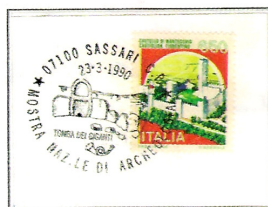
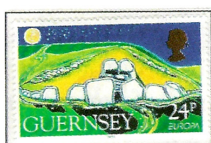
Τα φύλλα, σχήματος A4, είναι λευκού χρώματος, σε χαρτί 140 γραμμαρίων, και έγινε εκμετάλλευση του μέγιστου των δυνατοτήτων της εκτυπωτικής μηχανής. Προστατεύτηκαν από πλαστικούς φακέλους, με αριθμηση των σελίδων που μπήκε χειρόγραφα σε ένα λεπτό χαρτόνι τύπου μπρίστολ, το οποίο είχε τοποθετηθεί επίσης στους φακέλους για την ενίσχυση των εκθεσιακών φύλλων.

3 - Μία γοητευτική υπόθεση

Οι μεγάλοι αναπτύσσονται σε γεωμετρικά σχήματα, μέχρι να φτάσουν σε σύνολα πολλών μονολίθων ή πολλών πολλαπλών αιθουσών, καταλήγοντας να γίνουν πραγματικές κολοσσιαίες κατασκευές...

...γνωστές σε μας ως "τάφοι των γιγάντων", όπως τεκμηριώνονται στα βρετανικά νησιά,

Η γνώμη του κριτή

Αντιμετωπίζοντας μία συλλογή που δημιουργήθηκε κυρίως για προσωπική ικανοποίηση και από θεματική "λατρεία", τα σχόλια μου είναι ως ακολούθως:

Το πλάνο είναι απλό άλλα σωστό, έστω και αν υπάρχει μία ανακολουθία μεταξύ της πρώτης σελίδας και των επομένων σχετικά με το σημείο 1 ("τι είναι και ποια είναι, πώς τοποθετούνται στο χρόνο"). Στην πράξη, στον τίτλο μένει μόνο το:

"Ποια είναι". Η γνώμη μου είναι ότι θα ήταν πιο αποτελεσματικό να μείνει "Τι είναι και ποια είναι" και να προστεθεί, σελίδα τη σελίδα, ένας υπότιτλος ("Τα μενίρ", ή "Τα Ντόλμεν").

Τα θεματικά κείμενα είναι τοποθετημένα σε μία ή δύο ομάδες ανά σελίδα, γλαφυρά και κατάλληλα.

Εκείνα του δεύτερου κεφαλαίου είναι πολύ συνοπτικά σε σχέση με εκείνα των άλλων δύο κεφαλαίων. Μου φαίνεται πάντως χρήσιμο να

3 - Μία γοητευτική υπόθεση

Συναντάμε κυκλικά συγκροτήματα, με λίθους βάρους πολλών τόνων, που προέρχονται από λατομεία που βρίσκονται συχνά δεκάδες χιλιόμετρα μακριά από τον τόπο που χρησιμοποιήθηκαν. Το διασημότερο είναι του Stonehenge, το οποίο είναι αποτέλεσμα διαδοχικών προσθηκών που έγιναν μεταξύ 3000 και 1500 π.Χ. Αυτοί οι μεγάλοι φαίνεται ότι είχαν επιτάφια λειτουργία, καθώς βρέθηκαν εκεί οστά, πέλεκες και άλλα εργαλεία. Φαίνεται πως κατασκευάστηκαν και για τελετουργίες γονιμότητας ή για την λατρεία ήλιου και σελήνης. Αρχίζουν έτσι να εμφανίζονται συνδέσεις μεταξύ ουράνιων σωμάτων και λατρευτικών πρακτικών...

υπάρχουν πολύ σύντομες επεξηγήσεις για κάθε κομμάτι, τέτοιες που να δίνουν περισσότερες λεπτομέρειες σε σχέση με το κύριο θεματικό κείμενο. Στο δεύτερο κεφάλαιο για παράδειγμα, που έχει πολύ γενικό και λακωνικό κείμενο, θα μπορούσαν να εμπλουτιστούν τα κομμάτια με επεξηγήσεις σχετικές με την τοποθεσία των διαφόρων μεγαλίσθων και, ενδεχομένως, την περιόδου προέλευσης.

Η ανάπτυξη είναι λειτουργική σύμφωνα και ανάλογα με το αντικείμενο που πραγματεύεται

η συλλογή.

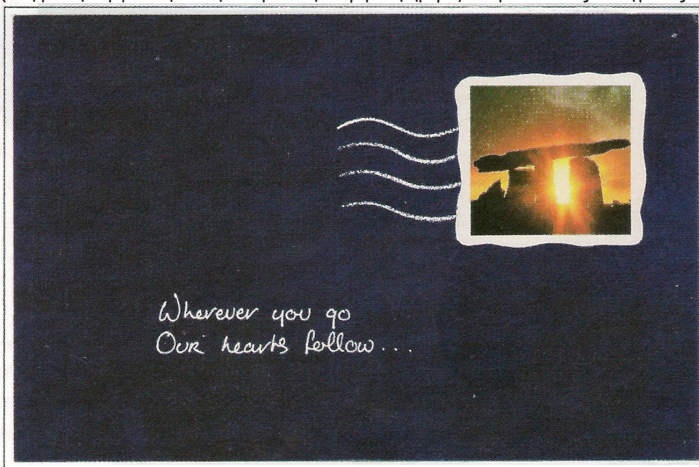
Η επιλογή του υλικού είναι προσαρμοσμένη στο θέμα. Η έλλειψη σπανιότητας παραμένει το μείζον μειονέκτημα, αλλά μόνο "στα χαρτιά", αφού η συλλογή δεν δημιουργήθηκε για να αποσπάσει μέταλλα.

Η παρουσίαση είναι καθαρή και αποτελεσματική, προσαρμοσμένη σωστά σε σχέση με το είδος του υλικού. Λόγω των πολυάριθμων παραθύρων, υπάρχουν φυσικά όρια για τη δυνατότητα της έκθεσης των αντικειμένων με τρό-

3 - Μία γοητευτική υπόθεση

Ιδού μια υπόθεση "αρχαιαστρονομικού" ενδιαφέροντος: η παράταξη των μενίρ είχε σκοπό να προσδιορίσει στο έδαφος κάποια αστρονομικά γεγονότα. Στην περίπτωση των κυκλικών κατασκευών, ο προσανατολισμός ορισμένων τριλίθων ίσως να καθόριζε τα ηλιοστάσια, σε σχέση με την εμφάνιση του ήλιου μία συγκεκριμένη ημέρα, δια μέσου ενός ανοίγματος.

Φάκελος "προπληρωμένου τέλους"

πο γραφικά καλύτερο. Επιτυγχάνεται εντούτοις η εναρμόνιση της ανάγκης της θεματικής ακολουθίας με την γραφική ισορροπία της σελίδας.

Κάποιες σύντομες φιλοτελικές πληροφορίες δεν θα ήταν ανώφελες, κυρίως από τη διατακτική οπτική της συλλογής. Με αυτό τον τρόπο η συλλογή θα μπορούσε να προσελκύσει περισσότερο το ενδιαφέρον του κοινού, ιδιαίτερα εκείνου που δεν διαθέτει μεγάλη εξοικείωση με τις τυπολογίες κάποιων κομματιών, τυπολογίες που για τον εξειδικευμένο συλλέκτη είναι φανε-

ρές και αυταπόδεικτες.

Μετάφραση-προσαρμογή: Π. Λεούση

Σημείωση:

Η ελληνική μετάφραση των θεματικών κειμένων κατέλαβε περισσότερο χώρο από όσο τα πρωτότυπα ιταλικά, δίνοντας την εντύπωση "ογκώδους", υπερβολικού κειμένου. Στην πραγματικότητα η ισορροπία ήταν ικανοποιητική.

Αχ! Αυτό το πλάνο...

Πλάνο εκθέματος που παρουσιάστηκε στη Διεθνή έκθεση "Salon du timbre et de l'écrit", η οποία διεξήχθη στο Παρίσι το 2008. Βραβεύτηκε με Μεγάλο Επίχρυσο μετάλλιο.

Ο κόσμος είναι όπως μία μπάλα

1 Ένα υπέροχο άθλημα

- 1.1 Το κίνητρο του αθλητισμού
- 1.2 Ο κόσμος του ποδοσφαίρου
- 1.3 Προς όφελος του αθλητισμού

2 Ιστορία του ποδοσφαίρου

- 2.1 Το πρωτο-ποδόσφαιρο
- 2.2 Η προέλευση
- 2.3 Η εξάπλωση

3 Ένα παιχνίδι με κανόνες

- 3.1 Οι κανονισμοί

4 Αυτός είναι ο τρόπος που παίζεται

- 4.1 Τεχνική του παιχνιδιού

5 Από το χάος στην οργάνωση

- 5.1 Το σωματειακό κίνημα
 - 5.1.1 Σωματεία
 - 5.1.2 Εθνικές Ομοσπονδίες
 - 5.1.3 Διεθνή Τουρνουά

6 Προς τον υψηλό ανταγωνισμό

- 6.1 Διεθνείς Ομοσπονδίες, UEFA
- 6.2 Τοπικά τουρνουά
- 6.3 Ηπειρωτικά τουρνουά
- 6.4 Διεθνείς γύροι

7 Εκμάθηση έως τέλεια μάθηση

7.1 Οι πρωταγωνιστές

- 7.1.1 Ποδόσφαιρο παιδων
- 7.1.2 Ποδόσφαιρο νέων
- 7.1.3 Οι αφοσιωμένοι του αθλήματος
- 7.1.4 Προπονητές και αρχηγοί

8 Ποδοσφαιρική αρχιτεκτονική

- 8.1 Τα στάδια

9 Προάγγελοι των Μουντιάλ

- 9.1 Ολυμπιάδα του Παρισιού, 1924
- 9.2 Ολυμπιάδα του Άμστερνταμ, 1928
- 9.3 FIFA
 - 9.3.1 Κύπελλο Jules Rimet
 - 9.3.2 Κύπελλα FIFA

10 Εξωαθλητικοί παράγοντες

- 10.1 Πολιτικοί παράγοντες
- 10.2 Εμπορικοί παράγοντες
- 10.3 Ενδοβιομηχανικά τουρνουά
- 10.4 Αθλητικός εξοπλισμός

11 Κοινωνικό συμπέρασμα

- 11.1 Άθλημα για όλους
- 11.2 Αθλητική ιατρική
- 11.3 Μέσα επικοινωνίας
- 11.4 Τα στοιχεία
- 11.5 Εκθέσεις

ΟΙ ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

α) ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΑ

ΕΛΛΑΔΑΣ

• Στις 30 Μαρτίου 2009 κυκλοφόρησε η 2^η σειρά γραμματοσήμων του 2009, με τίτλο “ΚΛΙΜΑΤΙΚΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ-ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΡΚΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ”, σε 100.000 φεγίε των 2 γραμματοσήμων (1 +1 €) συνολικής αξίας 2 € έκαστο. Κυκλοφόρησαν επίσης 20.000 ΦΠΗΚ προς € 3.20 και 1500 απλά λευκώματα σειράς προς € 8.40.

• Στις 30 Μαρτίου 2009 κυκλοφόρησε επίσης η 3^η σειρά γραμματοσήμων του 2009, με τίτλο “ΕΠΕΤΕΙΟΙ-ΓΕΓΟΝΟΤΑ”, κλάσεων € 0.05, 0.10, 0.20, 0.50, 0.57, 0.70, 2.42 και 3.00, σε 250.000 πλήρεις σειρές, 10.000 ΦΠΗΚ (X 3) προς € 14.80, 1000 τυποποιημένες σειρές προς €11.25, 1500 απλά λευκώματα σειράς προς € 28.80 και 8 X 1500 Κάρτες Μάξιμουμ προς 1.50 € έκαστη.

Σημειώνεται ότι ο τρίτος ΦΠΗΚ φέρει επικολημένη την κλαση των 0.70 € καθώς και ένθετο το επετειακό νόμισμα των 2 € που εκδόθηκε από την Τράπεζα της Ελλάδος, με την ευκαιρία των 10 χρόνων από την Ο.Ν.Ε.

Ο παραπάνω φάκελος κυκλοφόρησε και μεμονωμένος, σε 10.000 τεμάχια, προς 5.20 €.

• Στις 11 Μαΐου 2009 κυκλοφόρησε η 4^η σειρά του 2009 με τίτλο “ΕΥΡΩΠΗ 2009 - ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ”, δύο γραμματοσήμων, κλάσεων € 0.70 και 3.20 (συνολικής αξίας € 3.90). Κυκλοφόρησαν επίσης 20.000 ΦΠΗΚ προς € 5.40, 20 000 τευχίδια των δύο σειρών προς € 7.80 και 1500 Απλά Λευκώματα Σειράς προς € 13.60 Εκτυπώθηκαν συνολικά 300.000 σειρές.

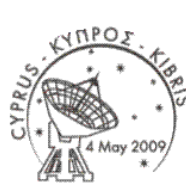

• Στις 20 Ιουνίου 2009 κυκλοφόρησε η 5^η σειρά του 2009 με τίτλο “ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΜΝΗΜΕΙΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ”, έξη γραμματοσήμων, κλάσεων € 0.57, 0.57, 0.70, 0.70, 2.00 και 3.00 (συνολικής αξίας € 7.54). Κυκλοφόρησαν επίσης 20.000 ΦΠΗΚ προς € 9.70, 2.000 τυποποιημένες σειρές προς 10.50, 1500 Απλά Λευκώματα Σειράς προς € 22.80 και 23.500 Κάρτες Μάξιμουμ προς 1.50 € εκάστη. Εκτυπώθηκαν συνολικά 200.000 σειρές, 15.000 από τις οποίες κυκλοφόρησαν σε φυλλαράκια των έξη γραμματοσήμων (πλήρης σειρά).

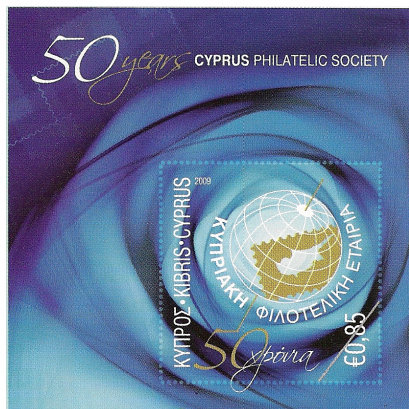
ΚΥΠΡΟΥ:

• Στις 4 Μαΐου 2009 κυκλοφόρησε η Σειρά “ΕΥΡΩΠΗ 2009”, δύο γραμματοσήμων, με κοινό θέμα “Αστρονομία”. Είναι συνολικής αξίας € 1.19, με ΦΠΗΚ προς €1.53 και τευχίδια προς € 4.76. Εκτυπώθηκαν συνολικά 70.000 σειρές, σφραγίστηκαν 8.500 ΦΠΗΚ, ενώ το τιράζ των τευχιδίων είναι 20.000 τεμάχια.

• Στις 4 Μαΐου 2009 κυκλοφόρησε η Σειρά “Πλανήτης γη”, δύο ενωμένων γραμματοσήμων συνολικής αξίας € 1.02, και ΦΠΗΚ προς €1.36. Εκτυπώθηκαν συνολικά 40.000 σειρές και σφραγίστηκαν 8.500 ΦΠΗΚ.

• Την 1^η Ιουνίου 2009 κυκλοφόρησε η Σειρά “Αγώνες Μικρών Κρατών Ευρώπης”, τριών γραμματιστήμων, συνολικής αξίας € 0.99, με ΦΠΗΚ προς €1.33. Εκτυπώθηκαν συνολικά 50.000 σειρές και σφραγίστηκαν 8.500 ΦΠΗΚ.

• Την 1^η Ιουνίου 2009 κυκλοφόρησε επίσης ένα φεγιά για τα “50 χρόνια της Κυπριακής Φιλοτελικής Εταιρείας”, που περιέχει ένα γραμματιστήριο αξίας € 0.85. Ο ΦΠΗΚ επωλείτο προς €1.19. Εκτυπώθηκαν συνολικά 45.000 φεγιά και σφραγίστηκαν 8.500 ΦΠΗΚ.

ΟΗΕ

• Στις 28 Απριλίου 2009 κυκλοφόρησε σειρά με τίτλο “THANT”, αξίας € 2.77, ΦΠΗΚ COMBO αντί € 3.76 και ΦΠΗΚ TRIPLE αντί € 3.41.

• Στις 28 Απριλίου 2009 κυκλοφόρησε επίσης σειρά με τίτλο “DEFINITIVE”, αξίας € 0.16, τετράδας € 0.64 και ΦΠΗΚ COMBO € 0.67.

• Στις 29 Ιουνίου 2009 κυκλοφόρησε σειρά με τίτλο “SPECIES ‘09”, αξίας € 6.60, τετράδας € 26.40, ΦΠΗΚ

COMBO € 7.61 και ΦΠΗΚ TRIPLE € 7.42 .

• Στις 29 Ιουνίου 2009 κυκλοφόρησε επίσης σειρά με τίτλο “GERMANY”, αξίας € 4.71, τετράδας € 18.84, ΦΠΗΚ COMBO € 5.72, ΦΠΗΚ TRIPLE € 5.53 και BOOKLET € 21.31.

β) ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΤΙΚΕΣ ΣΦΡΑΓΙΔΕΣ

ΕΛΛΑΔΑΣ

• Χρησιμοποιήθηκε από 6 έως 10 Μαΐου 2009, με την ευκαιρία της Φιλοτελικής Έκθεσης “IBRA 09” που πραγματοποιήθηκε στο Έσσεν της Γερμανίας τις παραπάνω ημερομηνίες.

• Χρησιμοποιήθηκε στις 11 Μαΐου 2009, με την ευκαιρία της επετείου των 50 χρόνων πτήσεων μεταξύ Αθήνας-Μονάχου/ Φραγκφούρτης/Ντύσελντορφ.

• Χρησιμοποιήθηκε στις 20 Μαΐου 2009, με την ευκαιρία της καθιέρωσης αυτής της ημέρας ως Ευρωπαϊκής Ημέρας Θαλάσσης από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρώπης. διεξαγωγής των Ευροεκλογών της 7^{ης} Ιουνίου 2009.

• Χρησιμοποιήθηκε την 1^η Ιουνίου 2009, με την ευκαιρία της διεξαγωγής των Ευροεκλογών της 7ης Ιουνίου 2009.

Με την ευκαιρία των Συνόδων της Διεθνούς Ολυμπιακής Ακαδημίας στην Αρχαία Ολυμπία, χρησιμοποιήθηκαν οι παρακάτω ειδικές Αναμνηστικές Σφραγίδες:

• Στις 7 Μαΐου 2009 (10^η Διεθνής Σύνοδος για Διευθυντές Ήθικων Ολυμπιακών Ακαδημιών)

• Στις 27 Μαΐου 2009 (12^ο Διεθνές Σεμινάριο για Αθλητικούς Συντάκτες)

• Στις 13 Ιουνίου 2009 (49^η Διεθνής Σύνοδος για Νέους Μετέχοντες)

• Στις 13 Ιουνίου 2009 (49^η Διεθνής Σύνοδος για Ολυμπιονίκες).

• Χρησιμοποιήθηκε στις 20 Ιουνίου 2009, με την ευκαιρία των εγκαινίων του Νέου Μουσείου της Ακρόπολης.

ΚΥΠΡΟΥ

• C7. Χρησιμοποιήθηκε από 10 έως 16 Απριλίου 2009 με την ευκαιρία της Παγκόσμιας Φιλοτελικής Έκθεσης "CHINA 2009" που πραγματοποιήθηκε στην πόλη Λυογανγκ της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας κατά τις ως άνω ημερομηνίες.

• C9. Χρησιμοποιήθηκε από 6 έως 10 Μαΐου 2009 με την ευκαιρία της 19^{ης} Διεθνούς Φιλοτελικής Έκθεσης "ESSEN 2009" που πραγματοποιήθηκε στην πόλη Έσσεν της Γερμανίας τις παραπάνω ημερομηνίες.

• C12/2009. Χρησιμοποιήθηκε από 11-22 Μαΐου 2009, με την ευκαιρία της 34^{ης} Διεθνούς Έκθεσης Κύπρου" (22-31/05/2009) (γνωστή επαναλαμβανόμενη σφραγίδα).

• C13. Χρησιμοποιείται καθ'όλη τη διάρκεια του 2009 από την Υπηρεσία Φιλοτελισμού, με την ευκαιρία της εκστρατείας για το "Έτος Προσβασιμότητας 2009".

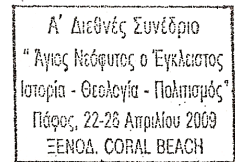
γ) ΣΦΡΑΓΙΣΤΙΚΟΙ ΔΑΚΤΥΛΙΟΙ ΚΑΙ ΑΝΑΜΝΗΣΤΙΚΑ ΣΥΝΘΗΜΑΤΑ:**ΕΛΛΑΔΑΣ**

• ΔΗΜΟΣ ΥΔΡΑΣ ΜΙΑΟΥΛΙΑ 2009 14-28 ΙΟΥΝΙΟΥ. Χρησιμοποιήθηκε από 10 έως 26 Ιουνίου 2009, με την ευκαιρία των εορταστικών εκδηλώσεων του Δήμου Ύδρας.

ΚΥΠΡΟΥ

• S8/2009. Χρησιμοποιήθηκε από 21 έως 24 Απριλίου 2009, με την ευκαιρία του Α' Διεθνούς Συνεδρίου "Άγιος Νεόφυτος ο Έγκλειστος - Θεολογία - Πολιτισμός" που έγινε από 22 έως 26 Απριλίου 2009 στο Ξενοδοχείο CORAL BEACH της Πάφου.

• S10/2009. Χρησιμοποιήθηκε από 7-8 Μαΐου 2009, με την ευκαιρία των εκδηλώσεων για την "Εβδομάδα Πρόστασίας των Δασών" (8-15 Μαΐου 2009) (γνωστή επαναλαμβανόμενη σφραγίδα).

• S12/2009. Χρησιμοποιήθηκε από 11-22 Μαΐου 2009, με την ευκαιρία της 34^{ης} Διεθνούς Έκθεσης Κύπρου" (22-31/05/2009) (γνωστή επαναλαμβανόμενη σφραγίδα)..

• S14/2009. Χρησιμοποιείται καθ'όλη τη διάρκεια του 2009 από το Κέντρο Διαλογής Λασιών, με την ευκαιρία της εκστρατείας για το "Έτος Προσβασιμότητας 2009".

ΠΡΟΣΕΧΕΙΣ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ITALIA '09	21-25 Οκτωβρίου	Παντελής Λεούσης (210 2825134)
ANTWERP '10	Αμβέρσα 8-10 Απριλίου	Παντελής Λεούσης
LONDON '10	Λονδίνο 8-15 Μαΐου	Σ. Μπόζοβιτς (210 6519 553)
PHILALUX '10	Λουξεμβούργο 1-4 Ιουλίου	Δεν ορίστηκε αντιπρόσωπος
PORTUGAL '10	Λισαβώνα 1-10 Οκτ.	Γ. Σπάρης (τηλ. 210 8082 479)
INDIA '11	Νέο Δελχί 18-28 Φεβρ.	Ελλείπουν πληροφορίες
PHILANIPPON '11	Τόκιο, Αύγουστος	Ελλείπουν πληροφορίες